

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GEGUŽĖS – MAY 17, 2011 • Vol. CII Nr. 67

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-16-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Marquette Parkas 2011 metais: pavasarėjant – 5 psl.

- Tema: Lietuvių Fondo ateitis – 2
- Nepribrendęs I. Degutienės iššūkis – 3
- Prisimenant gerbiamą dr. Arvydą Žygą – 3
- Pasveikinti NY ateitininkai ir NJ vaikučių mamos – 4
- St. Petersburg lietuvių naujienos – 4
- Iš Lietuvos Našlaičių globos komiteto veiklos – 4
- Šventadienis – 8
- Gyvenimo nuotrupos (14) – 8
- Sveikata – 9
- Pomėgis – rinkti senus kalendorius – 10

Valiutų santykis
1 USD — 2.45 LT
1 EUR — 3.45 LT

Generaliniame konsulate New York – verslo ryšių mugė

LR gen. konsulate NY lankėsi būrys Lietuvos verslininkų iš Alytaus, Kauno, Ukmergės, Varėnos ir Vilniaus. LR gen. konsulato NY nuotr.

New York (LR gen. konsulato NY info) – Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York mieste kartu su Lietuvos Respublikos garbės konsulu Rochester Rimu Česoniu ir Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmais šių metų gegužės 11 dieną generaliniame konsulate su-

rengė Lietuvos verslininkų delegaciją, kurią sudarė Alytaus, Kauno, Ukmergės, Varėnos ir Vilniaus verslininkai, susitikimą su New York verslo ir lietuvių bendruomenės atstovais. Susitikime dalyvavusios įmonės pristatė savo veiklą ir atstovaujamas verslo sritis, pasidalijo veiklos

Lietuvoje ir JAV patirtimi, apsikeitė kita informacija.

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas supažindino susitikimo dalyvius su generalinio konsulato veikla, verslo skatinimo, investicijų pritraukimo, turizmo srityse.

Per dešimtmetį Lietuvoje sumažėjo per 400,000 gyventojų

Vilnius (BNS) – Per pastarąjį dešimtmetį Lietuvos gyventojų sumažėjo daugiau nei 400,000, rodo Statistikos departamento duomenys. Pagal paskelbtus pirminius šiemet vykusio gyventojų surašymo duomenis, 2011 m. kovo 1 d. Lietuvoje buvo 3.053,800 gyventojų. Prieš 10 metų šalyje gyveno 3,48 mln. gyventojų, 1989 m. – 3,67 mln. Išankstiniais surašymo duomenimis, Vilniuje buvo 539,000,

Kaune – 321,200, Klaipėdoje – 161,300, Šiauliuose – 113,100, Panevėžyje – 103,500 gyventojų. Paskelbtais duomenimis, Lietuvoje gyvena 1,65 mln. moterų ir 1,4 mln. vyrų.

Tuo metu prieš dešimtmetį vykęs visuotinis surašymas parodė, kad 2001 m. balandžio 6 d. Lietuvoje gyveno 3.483,972 žmonės. Tuomet Statistikos departamentas skelbė, kad gyventojų skaičius nuo pastarojo su-

rašymo 1989 m. iki 2001 m. sumažėjo 190,800. Per dešimtmetį mažiausiai gyventojų prarado Vilnius – 2001 m. čia gyveno 542,287 žmonės. Kaune tuomet buvo 378,943, Klaipėdoje – 192,954, Šiauliuose – 133,883, Panevėžyje – 119,749 gyventojai.

Lietuvoje visuotinis gyventojų ir būstų surašymas vyko 2011 m. kovo–gegužės mėnesiais. Iš viso surašyta 1.415.000 būstų.

Botanikos sodo ąžuoliukų giraitė pavadinta B. Galdikas vardu

Vilnius (ELTA/Delfi.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ karininko kryžiumi apdovanojo garsią orangutangų tyrinėtoją profesorę Birutę Mariją Galdikas. Šalies vadovės teigimu, orangutangus tyrinėjanti ir aktyviai už jų išsaugojimą kovojanti lietuvių kilmės mokslininkė savo darbais garsina Lietuvą visame pasaulyje, o jos atlikti moksliniai tyrimai vertingomis žiniomis praturtino gamtos ir antropologijos mokslus pasauliniu mastu. Profesorės gyvenimas ir veikla, pasak prezidentės, yra pavyzdys ugdant jaunąją mokslininkų kartą.

Praėjusį šeštadienį Kaune buvo pradėta įgyvendinti garsios antropologės svajonė pasodinti Lietuvoje ąžuoliukų giraitę – simbolinę atsvarą viso pasaulio miškų naikinimui. Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Botanikos sode pasodinta pusšimtis ąžuoliukų, o giraitė pavadinta Birutės Galdikas vardu. Giraitės sodinime dalyvavo ir pati garsioji mokslininkė, kuri Kaune surengė ir seminarą bei pasidalijo savo patirtimi tyrinėjant orangutangus.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ karininko kryžiumi apdovanojo garsią orangutangų tyrinėtoją profesorę Birutę Mariją Galdikas. President.lt nuotr.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Netrukus amerikiečiai galės drąsiai girtis, kad jiems telefonu trumpasias žinutes rašo pats šalies prezidentas. Šių metų gale New York ir Washington miestuose turėtų pradėti veikti valstybės ar vietos valdžios pareigūnų siunčiamų perspėjimų telefonu apie neišvengiamus pavojus sistema, apie tai pranešant trumpąja SMS (angl. short message service) žinute. Planuojama, kad JAV prezidentas Barack Obama galės parašyti SMS žinutę į kiekvieno amerikiečio mobilųjį telefoną ir įspėti apie teroro išpuolį ar stichinę nelaimę. Nežinia, ar dėl prisirišimo prie savo „Black-Berry“ telefono ir dėl daugybės parašytų SMS žinučių per 2008 m. prezidento rinkimų kampaniją gavęs vyriausiojo žinučių rašytojo pravarde B. Obama nesulauks liberalių pažiūrų žmonių kritikos, kadangi prezidento siunčiamų įspėjimų negalima atsisakyti. Tačiau pareigūnams, daug ko pasimokiusiems iš Rugsėjo 11-osios skaudžios pamokos, asmeninių įspėjimų tinklas atrodo pranašesnis ir patrauklesnis už įspėjimus per radiją ir televiziją.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikait@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

• Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

• Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: LIETUVIŲ FONDO ATEITIS

Lietuvių Fondas: 50-metį pasitinkant

RIMANTAS GRIŠKELIS

Nedaug yra organizacijų, kurios sugeba išsilaikyti, gyvuoti 50 metų ir dar prieš akis matyti daug gražaus laiko savo ateičiai. Būtų lyg žmogus, kuris laimės ar nuolatinės geros sveikatos ir priežiūros dėka pasiekia tą svarbų gyvenimo slenkstį ir dar turi energijos bei šviesaus proto prasmingai ir reikšmingai gyventi toliau. Tokioje padėtyje šiandien yra atsidūręs mūsų Lietuvių Fondas (LF), nes už metų švėsimė Fondo 50 metų sukaktuves nuo jo įsteigimo 1962 m. kovo 14 d.

Prieš metus kalbėjau apie LF nueitą kelią per tuos 50 metų ir kaip drastiškai pasikeitė pasaulis per tą trumpą laikotarpį. Minėjau, kad LF būtina pasiekti, pritraukti mūsų jauniausias kartas, jeigu tikimės toliau išsilaikyti ir tapti organizacija, kuri ir toliau remis jų vaikų mokyklas, skautus, ateitininkus, centrus, stovyklas, stažuotes ir daugiau, siekdama išlaikyti gyvą lietuvišką tautinę dvasią išėivijoje. LF būtina tapti svarbia ir įtakinga jų gyvenimo dalimi.

Kyla klausimas, kaip tai pasiekti, kaip tai įgyvendinti? Prieš atsakant, pirmiausia gal reikėtų suvokti, koks gali būti mūsų ateities gyvenimas. Čia verta minutę stabtelėti ir pasvajoti, kaip atrodys mūsų pasaulis už 50 metų.

Kas dieną pastebimai keičiasi materialinės bei politinės gyvenimo sąlygos, abi turinčios svarbios įtakos mūsų gyvenime. Pagalvokime:

– Prieš keletą dienų nušautas gal baisiausias mūsų meto šia žeme vaikščiojęs asmuo – Osama bin Laden. Jį susekė nuostabi technologijos įranga. Galime tikėtis, kad ateityje tokia technologija padės pasauliui ramiau gyventi, nes teroristai ir žudikai vargiai ar galės taip drąsiai slapstytis.

– Vadinamas „Arabų pavasaris“ keičia visą dabartinę politinę tikrovę. Tikėkimės, kad šie pokyčiai išpranašaus ramesnę ateitį ne tik jiems, bet ir kitiems kraštams.

– Kinija ir Indija šuoliais veržiasi į priekį visose srityse ir, be abejo, pralenks Ameriką ir Europą ir taps įtakingiausiomis bei svarbiausiomis šalimis pasaulyje. Kokia tada bus tarptautinė tvarka? Kokios gyvenimo vertybės vyraus tada?

– Medicinos pažanga taip pat nesustabdoma. Prieš savaitę sužinojau, kad buvusiam JAV viceprezidentui Richard Chaney buvo išodinta dirbtinė širdis. Ji pulso neturi, kraują pumpuoja tik su baterijos pagalba.

– Galime tikėtis, kad vėžio, širdies bei kitos mūsų meto mirtinos ligos bus suvaldytos, o gal net visai įveiktos. Pamąstykime, ar tikrai norime gyventi 100, 150 metų ar net amžinai?

– Nors Amerika nutraukė skrydžius į erdves, reikia manyti, kad kitos šalys dės pastangas pasiekti kitas planetas, bandant iširti, kas kosmose dunkso, ar tokių, kaip mes, yra ir kitur?

O kas bus su lietuviais ir Lietuva 2062 metais? Reikia tikėti, kad Lietuva ir ateityje bus savarankiška demokra-

tinė valstybė. Gal tos ateities Lietuvos prezidentas ar prezidentė šiandien laksto čia mūsų koridoriuose šeštadieninės mokyklos metu? Gal tėvynės jaunimas ekonominiiais sumetimais neemigruos į Ameriką kaip dabar, bet ieškos laimės Kinijoje, Indijoje ar kitame pasaulio kampelyje? O gal net ketvirtoji ar penktoji mūsų tautiečių banga atkeliaus šiaurus? Verta klausyti, ar jie dar ras mūsų Pasaulio lietuvių centrą gyvuojantį? Ar Lietuvių Opera dar statys spektaklius? Ar lietuvių meno ansamblis „Dainava“ ir lietuvių tautinių šokių ansamblis „Grandies“ savo pasirodymais ir koncertais vis dar džiugins jų širdis?

Ir pagaliau galime klausyti, ar pasikeis Lietuvių Fondo užduotis? Teigiu, kad „Ne“. Ar Lietuvių Fondas gyvuos dar bent 50 metų? Teigiu, kad ir čia asakymas aiškus – „Taip, gyvuos.“

Mes visi esame panirę į savo kasdieninius darbus, esame užsiėmę įvairiais reikalais, nedaug laiko lieka dairytis, žiūrėti, ką veikia mūsų lietuviška visuomenė ar rūpintis pašaliniais reikalais. Tačiau vis atsiranda to brangaus laiko tam, kas svarbiausia. O mums, gyvenantiems čia, išėivijoje, svarbesnės užduoties nėra kaip išsaugoti ir puoselėti lietuviškumą, tautiškumą ir meilę Lietuvai. Tai nepalaužiamas principas, kuriuo nuo pirmos dienos remiasi Lietuvių Fondas.

Būtiniausia mūsų užduotis jaunimui įskiepyti mintį, kad LF yra svarbus, prasmingas ir įtakingas jų gyvenimuose. Ateityje neužteks vien tik dalinti lėšas. Pinigas ne viską nuperka. Jei norime jaunimą pritraukti, turime būti matomi ir reikštingi tarp jų – ar tai būtų mokyklos, sporto aikštynai, koncertai, renginiai, stovyklos. Lietuvių Fondo vardas turi stovėti jų akyse, pats Fondas aktyviai reikštingi visais tinkamais atvejais.

Lietuvių Fondo ženkle rašoma – „Iš kartos į kartą“. Mes esame ta karta, kurios uždavinys yra perduoti LF ateinančiai kartai. Tai nenukens savaime. Reikia būti išradingais, kūrybingais ir šviesiai mąstančiais mūsų tautos nariais, kad suprastume, jog be mūsų pačių pastangų tiek LF, tiek mūsų visos organizacijos, kiti fondai, visuomeninės organizacijos bei visų mūsų veikla nepasieks to rojaus, kurį nupasakojau prieš keletą minučių.

Tikiu, kad esame tie, kurie norime ir galime tai atlikti. Tikiu, kad pasaulis vis dėlto suka šviesesnės ateities link. Tikiu, kad mūsų tautos skaudi praeitis ir išgyvenimai liks kaip pagrindas ir pavyzdys, kad negalime pasiduoti ir nebūsime palaužti negalių. Pagaliau tikiu, kad su Jūsų pagalba Lietuvių Fondas galės garbingai atšvęsti savo šimtmetį 2062 metais.

Pranešimas skaitytas 2011 metų gegužės 7 d. per visuotinį narių suvažiavimą Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Rimantas Griškėlis – Lietuvių Fondo tarybos pirminkas.

Suvažiavimo metu vyko rinkimai į LF tarybą ir LF Kontrolės komisiją. Nuotraukoje – naujai išrinkti LF tarybos ir kontrolės komisijos nariai.

D. Cidzikaitės nuotraukos

Iš k. Rimantas Griškėlis su LF tarybos garbės pirm. dr. Antanu Razma.

Buvusi LF administratorė Laima Petrolūnienė (d.) kalbasi su viena iš suvažiavimo dalyvių.

Netrukus Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LDK) nariai rinks naują pirmininką. Rinkimai sulaukia nepaprastai daug dėmesio, ir ne tik dėlto, kad renkamas valdančiosios partijos vadovas. Rinkimai yra ypatingi kai kuriais atžvilgiais, vienas iš jų – kad Seimo pirmininkė Irena Degutienė meta iššūkį premjerui Andriui Kubiliui.

Didžiosios Vakarų Europos šalių partijos neskuba keisti savo pirmininkų. Reikia tik prisiminti, kiek ilgai Gordon Brown laukė, kol didžiosios Britanijos leiboristų partijos vadovas Tony Blair nutars pasitraukti iš savo posto. Praėjo net trylika metų, nors sakoma, jog buvo neoficialus susitarimas tarp abiejų vadovų, kad T. Blair pasitrauks iš partijos pirmininko ir premjero posto gerokai anksčiau. Švedijos Carl Bildt vadovavo savo partijai 13 metų, Ispanijos premjeras Jose Zapatero buvo išrinktas Socialistų partijos vadovu 2001 m. Partijų pirmininkai nėra keičiami lengvabūdiškai.

Bet partijos pirmininkai nėra amžini. Jie dažnai keičiami po skaudaus pralaimėjimo rinkimuose. A. Kubilius yra gana sėkmingas politikas. Jis perėmė konservatorių vadovavimą 2003 metais, taigi praėjus keleriems metams po nesėkmės 2000 m. parlamento rinkimuose, kai partija surinko 8,62 proc. balsų ir laimėjo tik 17 mandatų. TS-LDK žymiai pagerino savo rezultatus 2004 m., o po ketverių metų laimėjo Seimo rinkimus ir subūrė valdančiąją koaliciją.

Partijos populiarumas yra smukeys per pastaruosius dvejus metus labiausiai dėlto, kad A. Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė priėmė sunkius, nepopuliarius sprendimus. Bet

Nepribrendęs I. Degutienės iššūkis

KĘSTUTIS GIRNIUS

A. Kubiliaus ūkio politiką teigiamai vertino tarptautinės finansų institucijos ir apklausų agentūros. Be to, partija pasiekė nelauktai gerų rezultatų per savivaldybių rinkimus: neįvyko daugelio apžvalgininkų numatytas konservatorių sutriuškinimas. Kai daugiau dėmesio skiriama rinkimų rezultatams negu apklausoms ir apkalboms, matyti, kad A. Kubilius kol kas yra ganėtinai sėkmingas partijos vadovas. Verta prisiminti, kad Algirdas Butkevičius perėmė socialdemokratų vadovavimą po 2008 m. Seimo rinkimų, o ne jiems dar neįvykus.

Kartais iš pareigų pasitraukia ilgalaikiai partijos vadovai, tokie kaip konservatorių Vytautas Landsbergis ir kairiųjų (LDDP, vėliau LSDP) vėliavnešys Algirdas Brazauskas. Tada partija atsinaujina, išrinkdama naują, jaunesnei kartai atstovaujantį vadovą. I. Degutienė nėra jaunesnės kartos atstovė, ji tokia pat partijos veteranė kaip A. Kubilius. Jos rėmėjai nėra jaunimo sąjūdžio avangardas, žadantis TS-LDK įkvėpti jaunatvišku mąstymu ir dvasia.

I. Degutienė nėra ideologinis ledlaužis, žmogus su vizija, turintis ką nors naujo ir ypatingo pasiūlyti partijai ir Lietuvai. Ji neteigia, kad partija klaidžioja ideologinėje dykumoje, kad reikia iš esmės pakeisti partijos kryptį, kaip nors pakeisti partijos narių mąstymą, pritraukti kitokio

profilio rinkėjus. Didžiojoje Britanijoje T. Blair sąmoningai kūrė naująją profsajungoms nepavaldžią leiboristų partiją, kuri siekė pritraukti ne tik angliakasių, bet ir bankininkus. JAV prezidentas Ronald Reagan pasuko respublikonų partiją nauja linkme. I. Degutienė nesūlo detalios nuostatos gerokai skirtųsi nuo A. Kubiliaus esminiais klausimais. Ji kritikuoja kai kuriuos premjero nutarimus, kaip ir prezidentė – dažnai iš populistinių pozicijų, apgailestauja dėl to, ką ji vadina partijos demokratiškumo stoka, bet nesiginčijama dėl esminių principų ar idėjų.

I. Degutienės rėmėjai pristato Seimo pirmininkę kaip švelnesnę, su žmonėms patraukliau bendraujančią vadovę, po kurios sparnu partija pritrauks daugiau rinkėjų. Esą jei I. Degutienė stovėtų prie partijos vairo vietoje A. Kubiliaus, TS-LDK surinktų daugiau balsų ir mandatų, tad ir pasieks geresnius rezultatus Seimo rinkimuose kitą rudenį. Tad iš esmės siūloma keisti sėkmingą vadovą, nes spėliojama, jog vadovų kaita gali būti naudinga. Tai nėra rimta partijos pirmininko pašalinimo priežastis, juolab vadovo, kuris pasiekė pergale rinkimuose ir sėkmingai vadovavo Vyriausybei per didžiausią ūkio krizę po nepriklausomybės atgavimo.

Vakarų politinės partijos ne be

pagrindo nepritaria lengvabūdiškiems partijos vadovų keitimams. Stabili vadovybė laiduoja vienybę, užkertama kelią vidaus intrigoms, užtikrina, kad partija nesusiskaidys į priešiškas stovyklas ir daugiau jėgų skiria tarpusavio santykių aiškinimuisi negu kovai su kitomis partijomis. Jau dabar matyti, kad per pastaruosius kelis mėnesius smarkiai susilpnėjo konservatorių solidarumas, sustiprėjo priešiškas tarp skirtingų grupių.

Netradicinis I. Degutienės iššūkis gali partijai pakenkti, ypač jei jai pasisektų įveikti A. Kubilių. Jos pergalė suteiktų opozicijai puikų propagandos kozirį. Socdemai ir kiti galėtų nuolat kalti, kad A. Kubiliaus, taigi ir konservatorių, Vyriausybė, buvo tokia neveiksminga, kad pati partija buvo priversta nuo jos nusigręžti. Tad kaip esą galima balsuoti už partiją, kuri pati pripažino, kad jos Vyriausybė ir premjeras buvo nevykę.

I. Degutienės sėkmė neigiamai paveiktų Vyriausybės darbą. Nežinau, ar A. Kubilius liktų premjeru netekęs pirmininko posto, bet jis turėtų rimtai pagalvoti apie pasitraukimą. Bet kokiu atveju jam nebūtų lengva toliau vadovauti Vyriausybei. Partijai nuo jo atsiribojus, jam būtų sunku kalbėti jos vardu. Jis nuolat turėtų įrodinėti, kad TS-LKD palaiko jo siūlymus, tad tų siūlymų būtų gerokai mažiau.

Partijos pirmininkystė nepriklauso A. Kubiliui. Jei konservatoriai smarkiai pralaimėtų 2012 m. rinkimus, manau, kad jis pats suprastų, kad laikas perduoti partijos vadovavimą kitam žmogui. Tada išmuštų I. Degutienės valanda. Bet kol kas nėra priežasties ieškoti kito pirmininko.

Delfi.lt

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Prisimenant gerbiama dr. Arvydą Žygą

T. ANTANAS SAULAITIS

Kun. dr. Arvydas Žygas (1958–2011) buvo labai susijęs su kateitininkų sąjūdžiu užsienyje ir Lietuvoje. Kiekvienas, su meile ir malda jį minėsiantis, prisimins tai viena, tai kita jo asmenybės bruožą, tarnystes JAV ir Lietuvoje. Labiausiai jam galima dėkoti už svarų įnašą ateitininkų atkūrimo metu Lietuvoje ir už nepaprastą poveikį tam, kaip žiūrima ir elgiamasi su neįgaliaisiais.

Netrukus po Atgimimo Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, vykusiam Lietuvoje, Vilniuje, vyko seminaras, skirtas negalioms aptarti. Tais laikais pagal sovietinę tvarką žmonės su negalia buvo vadinami skaudžia pravarde „nepilnaverčiai“. Labai gerai atsimenu motiną, verčiančią kalbėtojo žodžius į nebylių ir kurčiųjų kalbą. Prieš ją sėdėjo jos 14-metė dukra ir kiti, klausydami jos mikių pirštų. Kai kalbėtojas pasakė „nepilnaverčiai“, jos veidas pasruvo ašaromis.

Rengdamas moksleivių ir studentų akademijas (studijų dienas) po visą Lietuvą, ne tik didmiesčiuose, A. Žygas reikalavo, kad jose dalyvautų bendraamžiai su negalia. Labai gerai

atsimenu apsnigtuose Zarasuose gimnazistę su ramentais, kuriai taip ilgai užtruko įeiti salėn, kad dar neišmokę pamokos moksleiviai sakė: „Kam jos reikia? Taip ilgai jai trunka.“ Kitoje vietoje studentų akademijon atvyko sunkiai vaikstantis ir dėl negalios nelabai suprantamai kalbantis jaunuolis, kurį jau pažinojau. Kalbėjomės, skaičiau jo poezijos. Tas pats iš kažkokių studentų: „Kam jo reikia? Negalima suprasti, ką sako.“

Per dešimtis kelių dienų sąskrydžius A. Žygas išmokė jaunimą (ir, tikiu, senimą) gerbti kiekvieną žmogų ir skaudų sovietinį žodį pakeisti į šiuolaikinį ir krikščioniškesnį – „žmogus su negalia“ – tai visų pirma žmogus, kaip mes visi, irgi turintis savo gal ne taip iš karto pastebimas negalias.

Kun. Arvydo gyvenimo kelionę kas nors plačiau ir geriau atpasakos. Vienuolika metų tarnavo žmonėms kunigu Lietuvoje ir JAV. Mes priporatome prie jo įgimto vėlavimo ir labai ilgų pamokslų, maldų, jo sutanos ilgų skvernu.

Mūsų maldos prie karsto visuomet mus kviečia „branginti mirusiojo atmintį – ir gyventi viltimi Jėzaus Kristaus, kuris už mus mirė ir prisikėlė“.

Jono Kuprio nuotr.

TELKINIAI

New York, NY ir New Jersey, NJ

Raimundo Šližio nuotr.

Gen. konsulas pasveikino NY ateitininkus bei NJ vaikučių mamas

Gegužės 7 d. New York ateitininkai bei jų svečiai rinkosi į Apreiškimo bažnyčioje Brooklyn vykusių Ateitininkų šeimos šventę, kurios metu buvo paminėtas ir Ateitininkų organizacijos 100-mečio jubiliejus. Šventės dalyvius sveikinęs Lietuvos generalinis konsulas NY Valdemaras Sarapinas sakė, jog jam žodis „ateitininkija“ visuomet siejosi su patriotiškumu, bažnytinėmis ir šeimos vertybėmis, ateitininkams jis palinkėjo likti ištikimiems savo penkiems didiesiems principams – katalikiškumui, tautiškumui, visuomeniškumui, inteligentiškumui ir šeimyniškumui, bei savo pavyzdžiu skatinti visus jų laikytis. Generalinis konsulas sveikino Ateitininkų organizaciją su garbingu jubiliejumi ir linkėjo NY ateitininkams tęsti Povilo Dovydaičio, Stasio Šalkauskio, Aleksandro Stulginskio, Antano Maceinos, Kazio Bradūno, Juozo Lukšos Daumanto bei kitų žymių mūsų tautos ateitininkų darbą, kartu pasidžiaugdamas, jog aktyvi ateitininkė yra ir jo kolegė diplomatijos baruose, Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė. „Lai Jūsų himno žodžiai 'ateitį regim tėvynės laimingą, dirbkim, kovokime dėl Lietuvos' bei meilė artimui ir tėvynei telydi Jus“, – palinkėjo V. Sarapinas. Šventės dalyviai buvo

išsamiai supažindinti su trijų iškilių ateitininkų – Aleksandro Stulginskio, Vytauto Vyganto ir Gintės Damušytės – biografijomis bei veikla. Renginio metu pagerbti labiausiai nusipelnę New York ateitininkai Renata Alinskienė, Aušra Sabalienė, Mara Vygantienė, Antanas Lukoševičius ir Vytautas Vebeliūnas.

Gegužės 8 d. generalinis konsulas NY V. Sarapinas su žmona Vyte dalyvavo Elizabeth, (New Jersey) Šv. Petro ir Povilo parapijoje išikūrusios Dr. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos Motinos dienos šventėje. Mokyklos auklėtiniai bei parapijos vaikų choras „Varpelis“ (vad. Birutė Mockienė) šventės dalyviams surengė išpūdingą koncertą. Generalinis konsulas dėkojo šventėje dalyvavusioms mamoms ir močiutėms už jų pastangas, mokant savo vaikus ir anūkus lietuvių kalbos, skiepijant jų širdelėse meilę savo Tėvynei. Savo sveikinimą jis baigė mamai skirtomis eilėmis. Mokyklos vadovė Lilija Lazebnik taip pat dėkojo mokytojoms bei moksleivių mamoms už jų nuširdžią pagalbą, ištvermę bei pasiaukojimą. Šventės pabaigoje visas mamas ir močiutes vaikai apdovanojo gėlių puokštelėmis.

LR gen. konsulato
New York info

V. Sarapino nuotr.

St. Petersburg, FL

St. Petersburg naujienos

Parama studentams

Lietuvių klubo Kultūros būrelis jau daug metų rengia vąj Vytauto Didžiojo universiteto studentams paremti. Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais, Būrelio atstovė Lietuvoje Stasė Vaškeliene balandžio 3 d., sekmadienį, po pietų pranešė apie 2010 metų surinktų aukų paskirstymą. 2010 metų rudens semestriui buvo paskirta 13 vienkartinų stipendijų po 500,00 Lt. šių fakultetų studentams: Informatikos – 1, Humanitarinių – 1, Menų – 1, Politikos – 5, Socialinių – 1, Teisės – 2 ir Teologijos – 2. S. Vaškeliene perskaitė gautas padėkas iš studentų ir net iš jų šeimų.

Kultūros būrelis dėkoja visiems, kurie praeityje ir šiais metais aukojo VDU studentų paramos fondui. Ypačinga padėka tenka S. Vaškelienei už atliekamą nelengvą darbą, skirstant stipendijas.

Pagerbtas altoriaus patarnautojas

Šv. Jono Vianney bažnyčios St. Pete Beach 2011 metų geriausio altoriaus patarnautojo garbė atiteko Arūnui Šumanui. Balandžio mėn. 10 d. Šv. Judo katedroje dalyvaujant iš visų St. Petersburg arkivyskupijos parapijų išrinktiems patarnautojams A. Šumanui buvo įteiktas vyskupo R. Lynch apdovanojimas „Altar Server Of The Year“, kuriame sakoma: „Your exceptional dedication to the Lord and your Parish is acknowledged with gratitude...“

Jaunasis keturiolikametis Arūnas mokosi Šv. Jono parapijos mokyklos 8-toje klasėje ir jau penkti metai patarnauja Šv. Jono bažnyčios Mišiose. Sveikiname Arūną!

Iš Lietuvos Našlaičių globos komiteto veiklos

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvos Našlaičių globos komitetas (LNGK) posėdžiavo 2011 m. kovo 23 d. Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“.

Komitetą sudaro: pirmininkas Juozas Polikaitis, vicepirmininkė Dana Bazienė, išdininkas Albinas Smolinskas, sekretorė Danguolė Ilginytė ir narės: Silvija Aleksiūnienė, talkinanti D. Bazienei skirstant paramą, tvarkant kartotekas ir siuntinėjant aukotojams padėkas; Regina Jautokaitė, siunčianti priminimus aukotojams; Aldona Šmulkštienė, rašanti spaudai. Dar yra dvi darbdėcios LNGK narės – ryšininkės rytiniame pakraštyje Jean Dorr ir Teresė Landsbergienė.

LNGK nariai dažnai neposėdžiauja, bet visą laiką dirba, rūpinamiesi našlaičių reikalais – susirašinėja, tvarko kartotekas, rūpinasi paramos persiuntimu į Lietuvą.

Parama siunčiama 3 kartus į metus LNGK įgaliotiniams Lietuvoje: Gražinai Landsbergienei, Bronėi Bartkevičienei (Kaimo vaikų fondas), ses. Jūratei Plonytei, kun. L. Dambrauskui ir Vidai Beliūnaitei. Taip pat yra persiunčiamos ir našlaičių rėmėjų papildomos dovanos.

2010 metais Lietuvos našlaičiams buvo pasiūsta 75,396 dol. Šiuo metu yra globojami 403 našlaičiai.

Savo paskutiniame posėdyje

Sėkminga Velykinė mugė

Penktadienį, balandžio mėn. 15 d., Lietuvių klubo valdyba klubo salėje surengė Velykinę mugę. Viduryje salės buvo sustatyti stalai, ant kurių puikavosi maisto produktai – žagarėliai, meduoliai, pyragai, tortai, lietuviški sūriai, buvo ir papuošalų bei kitokių įvairenybių. Kaip jau įprasta, atvykę pirkėjai buvo pavaišinti „Valdybos sriuba“, kuri šiais metais (gavėnios penktadienis) buvo dviejų rūšių – daržovių ir žuvies. Abi labai skanios. Valdyba, nuolat ieškanti būdų kaip gauti pajamų klubui, džiaugėsi pasisekusia muge, o lankytojai buvo patenkinti, nusipirkę gardumynų Velykoms.

Gražus koncertas Lietuvių klube

Balandžio mėn. 12 d. 3 val. p. p. Lietuvių klubo salėje Kultūros būrelio pakviestos koncertavo solistė Lijana Kopūstaitė-Pauletti ir pianistė Gintė Čepinskaitė-Bistras. Po koncerto menininkės buvo palydėtos gausiomis katutėmis, apdovanotos gėlių puokštelėmis. Kultūros būrelio pirmininkė Angelė Karnienė padėjo solistei ir pianistei už puikų koncertą ir pakvietė pabendrauti su koncerto dalyviais prie vyno taurių.

Šiuo koncertu Kultūros būrelis užbaigė savo šio sezono veiklą. Ta proga Roma Mastienė Būrelio narių vardu įteikė gėlių puokštę Būrelio pirmininkei A. Karnienei už jos vadovavimą Klubo kultūrinei veiklai.

„St. Petersburg lietuvių žinios“,
nr. 418

LNGK aptarė paramos teikimą dienų centrų vaikams. Sąrašai buvo gauti iš Švč. M. Marijos Nekalto Prasišėjimo seserų vyresniosios ses. Ignės per kun. Antaną Saulaitį, S.J. Stengiamasi susisiekti su tų centrų vadovais, sužinoti daugiau apie jų veiklos planus ir skirti jiems paramą iš Vandos Prunskienės palikimo.

V. Prunskienės didžiausias troškimas buvo pagelbėti vargstantiems Lietuvos vaikams, ypač našlaičiams. Tam ji paliko palikimą LNGK, kuris padėtų pagal savo nuožiūrą. Iki šiol iš V. Prunskienės palikimo 200,000 dol. buvo skirta paremti Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasišėjimo seserų Šv. Kryžiaus komplekse Vilniuje esančio istorinio pastato, skirto studentų našlaičių bendrabučiui, atnaujinimui.

LNGK yra ypač dėkingas ilgamečiams rėmėjams už nuolatines aukas. Rėmėjai kasmet aukoja 150 dol., kartais ir daugiau, vienam našlaičiui paremti. (Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių.) Kaip minėta, ta parama siunčiama 3 kartus per metus po 50 dol. kiekvieną kartą. Pridedamas papildomas dovanas, ypač šv. Kalėdų proga, irgi persiunčia.

Tad dar kartą ačiū visiems geradariams rėmėjams!

Aldona Šmulkštienė – Lietuvos Našlaičių globos komiteto atstovė spaudai.

Marquette Parkas 2011 metais: pavasarėjant

GEDIMINAS INDREIKA

Chicago Lawn apylinkė, mūsų vadinama Marquette Parku, per pastaruosius 30 metų labai pasikeitė. Į šią apylinkę mūsų šeima atsikėlė 1957 metais – tuo laiku, kai čia buvo pastatyta nauja lietuvių bažnyčia, netoliese įkurtas Jėzuitų jaunimo centras. Lietuvius kurtis Marquette Parke viliojo erdvė ir šie lietuvių centrai, ir galimybė mergaitėms lankyti katalikišką Maria aukštesniąją mokyklą. Tuo metu visos parduotuvės buvo lengvai pasiekiamos pėsčiomis, o jei būdavo atokiau – miesto autobusais.

Lietuviai čia pirko ir statėsi namus, dažniausiai modernaus 1950 metų dešimtmečio stiliaus. Steigė įvairius verslus: čia veikė bent 6 lietuviški restoranai ir garsioji maisto krautuvė „Parama“. 1963 metais Šv. Kryžiaus (Holy Cross) ligoninė atidarė kelių milijonų dolerių vertės naują pastatą, kuris užbaigė vadinamos „Lithuanian Plaza“ statinių kvartalus.

Klestėjo lietuviškos organizacijos: ateitininkų Lipniūno kuopa, skautai, vyčiai, Marijos gimimo mokyklos mokinių choras, neo-lituanai, sporto klubai, Lietuvių opera, Doneičio mokykla, vaikų Montessori darželis. Tai buvo tarsi lietuviškas miestelis didmiestyje. Tačiau Amerikoje gimusi lietuvių karta, baigusi mokslus, retai pasilikdavo gyventi Marquette Parke. Jaunimo akimis, priemiesčiai arba Čikagos šiaurinė dalis, esanti toliau nuo lietuvių centrų, atrodė patrauklesnė vieta įsikurti.

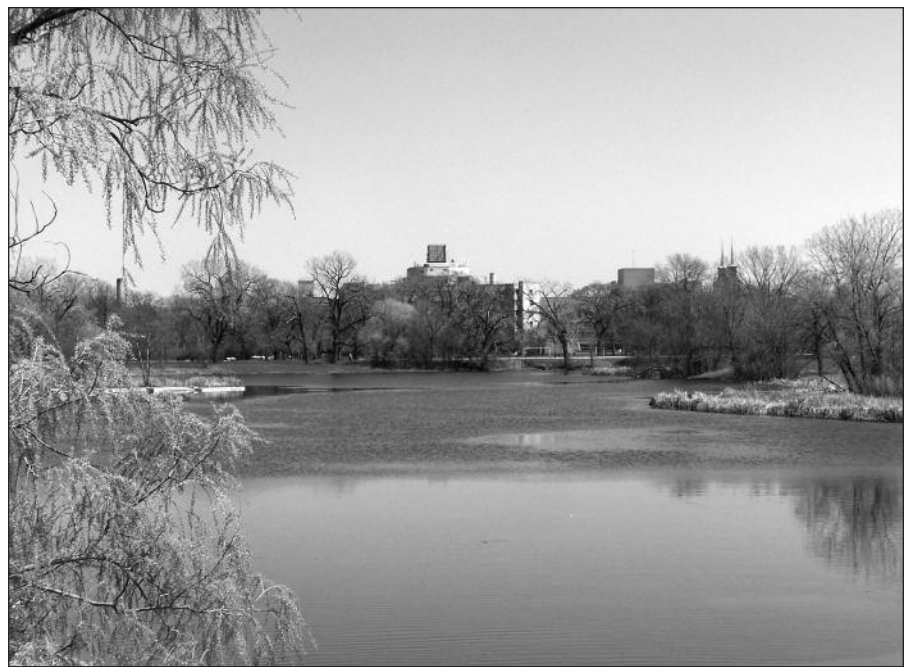
Apie 1976 metus jau buvo aki-vaizdu, jog vyresnieji ir pensininkai sudarė šios lietuvių apylinkės daugumą. Naujų namų niekas nebestatė. Marquette Parko apylinkėje apsigyveno meksikiečiai, pradėjo namus pirkti ir afroamerikiečiai. Nekilnojamojo turto agentai ragino lietuvius parduoti savo namus, bauginami, jog „jūsų namų vertė smarkiai nukris, ir dabar laikas parduoti“. Tie, kurie patikėjo skleidžiama panika, išsibarstė po priemiesčius, o kraupias istorijas apie vagystes ar rankinukų pagrobimus Marquette Parke keleriopai pagražindavo.

Liūdnas faktas, jog patys lietuviai savo elgesiu kur kas labiau žlugdė savo gyvenamos apylinkės ateitį. Lietuviai daugiabučių savininkai pageidavo nuomininkų tik

„be vaikų ar gyvuliukų“, taip užtikrindami, kad jaunos lietuvių šeimos čia neįsikurtų.

Galbūt didžiausią apiplėšimą įvykdė ne kokia juodaodžių gauja, bet lietuvių kredito unijos „Kasa“ vadovybė, kuri išgrobstė lietuvių santaupas, panaudodama jas savo investicijoms. Federalinės valdžios revizoriai liepė „Kasą“ likviduoti, o jos prezidentą patraukė į teismą. Netekome savo bankelio, kurio pastate veikė ir lietuviška radijo laida „Margutis“. Tarp šykščiuju lietuvių minėtini ir laidotuvių direktoriai, kurie, taip praturtėję iš lietuvių klientų, pardavė savo verslus Marquette Parke ir išsikėlė į priemiesčius.

Prisimenu 1983 metų Lithuanian Plaza Court gatvės pavadinimo iškilmes, kurių metu Marquette Parko Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkė susirinkusiems pasakė ryžtingą kalbą. Po metų ar dvejų ji pirmoji išsikėlė gyventi į Lemont. Taigi, ko verta tokia LB valdyba? Šiandien Marquette Parko apylinkės lietuviai neturi jokio atstovo Lietuvių Bendruomenėje. Manau, laikas steigti Čikagos LB apylinkę, į kurios sudėtį būtų įtraukti Bridgeport, Brighton Park ir Marquette Park

Marquette Parkas 2011 pavasarį, tolumoje – Šv. Kryžiaus ligoninė.

įvairovė: „Rio Valley“ maisto parduotuvė, avalynės, nauja „Walgreens“ vaistinė. Pamažu kiti verslininkai atstato lietuvių apleistas parduotuves. Reikėtų paminėti kelias ilgaamžes parduotuves ir verslus, išsilaikiusius iki šiol: „Yerkes Hardware & Plumbing“ (lietuvio geležies krautuvė ir santechnika); „Marquet-

meksikiečių futbolo lygos rungtynės. Tebėra teniso bei krepšinio aikštelės. Chicago Park District pietinių parkų administracijos būstinė dabar įsikūrusi Marquette parke, prie 71-os gatvės ir Homan.

Kaip ir senais laikais, sekmadieniais Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia pilna žmonių, o per šv. Kalėdas ir šv. Velykas jų prisirenka taip gausiai, jog vietos lieka tik stovėti. Per šias Velykas giedojo ir parapijos choras, prie altoriaus – vaikų choras „Svajonė“. Didžioji dalis maldininkų – trečiabangiai, o iš antrosios bangos parapijiečių bažnyčią lanko tik vyresniojo amžiaus žmonės. Kur dingo visi šios parapijos Nativity mokyklą baigusieji lietuviai, daugelis iš jų pasiturintys profesionalai? Iš jų susirenka tik saujelė. Kažkodėl ta karta nesiilgi savosios jaunystės parapijos. Pirmosios imigrantų bangos palikuonys dar tebelanko šioje bažnyčioje aukojamas angliškas Mišias. Iš katalikiškų parapijų Marquette parke dar veikia St. Rita ir St. Adrian parapijos, daugiausiai tarnaujančios vietiniams ispanakalbams.

Nepaisant ekonominės krizės, Chicago Lawn apylinkės rezidencijų kvartalai laikosi. Yra keletas banko nusavintų namų, bet dauguma namų gražiai sutvarkyti. Gražiai išlaikytas buvęs architekto Jono Muloko namas. Miesto valdybos narė, apylinkės seniūnė (alderman) Lona Lane skatina verslus išigyti 18-tos apylinkės rajone. Pernai ji dalyvavo Dariaus ir Girėno atminimo lentos atidengimo iškilmėse Midway oro uoste.

Saugumui užtikrinti Marquette Parko apylinkėje be policijos patruliuoja privati sargyba „Special Service Area 14“. Kvartale, kuriame gyvena, gyvena įvairių rasių ir tikėjimų jaunos šeimos, iš jų pažįstu bent aštuonias, jomis galiu pasitikėti. Gaila tik, kad jaunesni lietuviai neinvestuoja pinigų į Marquette Parką, nebeperka čia nuosavybės. Prieš keletą dienų užsidarė populiarus ir vienintelis Čikagoje lietuviškas restoranas „Seklyčia“. Reikia tikėti, kad netrukus ir vėl turėsime lietuvišką restoraną Marquette Parke, juk paklausa tokiam restoranui vis dar yra.

Kai kurie lietuviai žurnalistai pranašavo šios apylinkės saulėlydį, pateikdami klaidingą 2010 metų gyventojų surašymo statistiką. Iš tiesų Marquette Parko apylinkė atgimsta ir, be abejo, taps viena patraukliausių apylinkių Čikagos pietuose.

„Yerkes“ geležies ir santechnikos parduotuvė.

lietuviai. Prieš keletą metų užklausiau lietuvių pažįstamą, kuri gyvena prie Talman gatvės, ar ji neketina parduoti savo namo. Ji man atsakė: „Niekas mūsų iš čia nevaro.“

Šiandien Chicago Lawn apylinkė ekonomiškai laikosi gerai. 63-oje – pagrindinėje – gatvėje klesti verslų

te Photo“; „Midland Federal Savings“ – čia dar galima lietuviškai susikalbėti; „Pastel Cleaners“; „Onesti Pizza“; Jonas Gibaitis, advokatas; „Martroy Electronics“. Dar tebeveikia senoji „Sears“ parduotuvė prie 62-os ir Western gatvių.

Buvusi Pauliaus geležies krautuvė šiandien tapo baptistų bažnyčia, o buvusi lietuvių Tėviškės bažnyčia – afroamerikiečių maldos namais. Dr. Jono Adomavičiaus įkurta „Lietuvių sodyba“ veikia iki šiol. Miesto autobusai, važinėjantys California arba Kedzie gatvėmis, patogiai priveža prie California Ave. ir Lithuanian Plaza Ct. sankryžos.

Bene nuostabiausias Marquette Parko išteklius yra gamta – senieji medžiai ir žaluma. Voveraitės ir kiškiai dar tebelaksto tiek parke, tiek prie namų. Dviračiu važiuojant parko taku, matai kanadietiškas žąsis, grožiesi natūraliomis „Ashburn prairie“ pievomis ir laukinėmis gėlėmis. Palei tvenkinį apsigyveno mėlynieji garniai (ardea herodias). Anksčiau rytinėje parko pusėje buvusios beisbolo aikštės panaikintos, jų vietoje dabar – golfo laukas pradendantiesiems. Nors „Lituanica“ jau seniai čia nebežaidžia futbolo, čia vyksta

Jono Muloko namas.

Grupė žmonių prie Jekaterinos II paminklo Katedros aikštėje. Vilnius, 1904 m.
Lietuvos nacionalinio muziejaus archyvo nuotr.

Paminklai, kurių nėra. Pasivaikščiojimas po Vilnių

Gegužės 13 d., penktadienį, Nacionalinėje dailės galerijoje (Konstitucijos pr. 22, Vilniuje) atidaryta paroda „Paminklai, kurių nėra. Pasivaikščiojimas po Vilnių“. Parodos kuratorės – Eglė Mikalajūnaitė, Rasa Antanavičiūtė ir Živilė Etevičiūtė.

Paminklas – stabilus, neliečiamas įamžintos žmogiškosios šlovės ir garbės simbolis. Tačiau Vilniaus istorija skatina permąstyti paminklų prasmę, jų būties neįprastumus, mat šiame mieste daugumai paminklų buvo lemta tapti laikinesniais už patį žmogų. Vietos, kuriose kilo ir griuvo paminklai, pasižymi kaitos ir pastovumo sąveika, sujungiančia amžinumo simbolius ir kaskart kitus, bet vienas į kitą panašius ritualus.

Parodoje pasakojamos šių Vilniaus vietų istorijos: greta nugriautų ir neįgyvendintų paminklų projektų eskizų rodomos fotografijos ir filmuota dokumentinė medžiaga, kurioje atsispindi paminklų kaita, šalia jų ar jų vietoje vykęs gyvenimas (iš-

kilmės, politiniai įvykiai, kasdienybės akimirkos) ir trumpalaikiai meniniai projektai, kurių kuriamos prasmės leido kitaip pažvelgti į aikštėse vykusius procesus.

Parodoje pristatomi kūriniai iš Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Lietuvos dailės muziejaus, Lietuvos dailininkų sąjungos, Lietuvos fotomenininkų sąjungos, Lietuvos literatūros ir meno archyvo, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Vilniaus apskrities archyvo, Vilniaus dailės akademijos, Vilniaus universiteto bibliotekos, Varšuvos technologijos universiteto centrinės bibliotekos ir dailininkų rinkinių. Projektą remia Kultūros rėmimo fondas.

Parodoje galima apžiūrėti apie 100 rodomų, aprėpiančių laikotarpį nuo XIX a. pabaigos iki šių dienų. Paroda veiks iki rugpjūčio 28 d.

Bernardinai.lt

Automobilių parduotuvėje atidengiama freska

Robert Balzekas ir Patricia Nelia Paulauskas kviečia visus į naujos freskos atidengimą automobilių parduotuvėje „Balzekas Motor Sales“ (4030 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632). Didžiulė, 720 kvadratinė pėdų freska pasakoja seniausios Čikagoje automobilių parduotuvės – „Balzekas Motor Sales“ – istoriją. Freską sukūrė Stephen Stankowicz. Freskos atidengimas įvyks gegužės 27 d. nuo 5 val. p. p. iki 10 val. v. Atvykusieji į freskos atidengimą automobilių gali pasistatyti už pastato esančioje aikštelėje. Gros muzika, bus galima pasivaikšinti užkandžiais ir gėrimais. Daugiau informacijos teikia Robert Balzekas tel. 773-847-1515.

„Balzekas Motor Sales“ info

Iš kairės: Patricia Nelia Paulauskas, dailininkas Stephen Stankowicz ir Robert Balzekas. Fotografavo Stanley Balzekas, Jr. nuotr.

Sibiro kančios liudijimai Lituanistikos tyrimo ir studijų centre

KRISTINA LAPIENYTĖ

2011 metais sukanka 70 metų nuo 1941 m. birželio trėmimų. Lietuvoje (ir lietuvių išeivijoje) tikriausia nėra šeimos, kurios artimųjų nebūtų sukretusi ši tragedija. Sovietų nusikaltimas lietuvių tautai neišmatuojamas ir neužmirštamas. Daugelis Lietuvoje ir už jos ribų minės šią skaudžią sukaktį. Kaip jau skelbta spaudoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejus taip pat organizuoja renginių ciklą „Nepalaužta dvasia“ (*Hope and Spirit*).

Kai į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą kreipėsi vienas šios parodos organizatorių dr. Audrius Plioplys, prašydamas pažiūrėti, ar Pasaulio lietuvių archyve yra medžiagos būsimai parodai, nebuvau visiškai tikra. Vis dėlto iš Sibiro buvo ne tiek jau daug galimybių rašyti laiškus, o galimybė, kad tie dokumentai pateks į užsienį, buvo dar mažesnė. Pasirodo, klydau.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) dviejose archyvinėse bylose saugomas tikras lobis – bene 300 nuotraukų iš Sibiro, originalūs ir perrašyti laiški, prisiminimai. Taip pat sukaupta nemažai medžiagos iš laikraščių apie trėmimus ir tremtinių likimą. Be to, daugelis tikriausiai ne kartą matė LTSC Lietuvių muziejuje (Jaunimo centre) tremtinei E. Juciūtei skirtą stendą, kuriam rodomi ne tik tremtinių gyvenimą liudijantys dokumentai, bet ir rankdarbiai, rožančiai ir pan.

Bevartant dokumentus, laiškus ir nuotraukas trėmimų žiaurumas ir sunki tremtinių dalia iškyla visu galimumu. Didžioji dalis nuotraukų – laidotuvės: senukų, jaunų vyrų, mo-

terų, vaikų, kūdikių... Kaip turėjo jaustis motinos, tėvai, laidodami vienerių, dvejų metų vaikus – „liaudies priešus“?! Kitose nuotraukose – sunkūs miško kirtimo darbai, skurdi buitė... ir lašelis gyvenimo džiaugsmo – draugų, šeimos ratas, naminiai gyvūneliai... Laiškuose – tarp eilučių paslėptas klausimas – už ką?

Nors nuo trėmimų praėjo 70 metų, tačiau tokia skaudi patirtis nepamirštama, ji gyva ne tik liudininukų atsiminimuose, bet ir dokumentuose. Archyvuose išsaugota medžiaga – priminimas šiems laikams – laisvė neatėjo lengvai ir veltui.

Kristina Lapienyte – LTSC vykdomoji direktorė

Lentpjūvės darbininkai (tarp jų – Bronė Šumskytė) Chara Kutul (Buriatija), 1951 m.

Jonas Vileišis darbo metu Chalsane (Buriatija), 1957 m.

LTSC nuotraukos

Rašinių konkursas Mūsų Rytų kaimynai – kokie jie bus ir kokių juos norėtume matyti!

Interneto vartai DELFI ir VšĮ Geopolitinių studijų centras skelbia analitinių straipsnių konkursą tema „Mūsų Rytų kaimynai – kokie jie bus ir kokių juos norėtume matyti“. Laukiame Jūsų straipsnių apie Rusiją, Baltarusiją ar Ukrainą, kokios šios šalys bus (gali būti) po 5–10 metų, apie galimą pasirinktos šalies ekonominę, politinę, socialinę padėtį, svarbiausias politines, ūkines, energetines, ekologines, tarptautines, gynybos ir saugumo bei kitas problemas, o užsienio politikos srityje – apie santykius su Lietuva.

Rašinius siųskite el. paštu info@geopolitika.lt iki gegužės 31 d.

Įdomiausi Jūsų atsiųsti rašiniai bus spausdinami interneto vartuose DELFI ir Geopolitika.lt. Geriausi straipsniai bus įvertinti apdovanojimais ir pinigine premija. Geriausius rašinius rinks komisija ir DELFI skaitytojai. Skaitytojų geriausio išrinkto straipsnio autoriui atiteks 350 Lt apdovanojimas. Komisijos išrinkto geriausio straipsnio autoriui taip pat bus skirta 350 Lt premija.

www.geopolitika.lt info

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Diuseldorf (ELTA) – Lietuvos atstovė „Eurovizijos“ dainų konkurse Evelina Sašenko su balade „C'est ma vie“ („Tai mano gyvenimas“) užėmė 19 vietą, konkurso laurus pelnė Azerbaidžano duetas Ell/Nikki. 56-ajame „Eurovizijos“ dainų konkurse Lietuvai daugiausiai, po 12 balų, skyrė Lenkija, Gruzija, 10 – Airija, po 7 – Serbija ir Latvija, 6 – Jungtinė Karalystė, 3 – Norvegija, po 2 balus – Rusija, Kroatija, balo nepagailėjo Rumunija, Ispanija. Tuo tarpu aukščiausiai įvertinimą lietuviai, beje, kaip ir pernai, skyrė gruzinams. Tautiečių simpatijų sulaukė italai ir azerbaidžaniečiai. Konkurso nugalėtojai, Azerbaidžano atstovai, balsų sulaukė beveik iš visų valstybių. Balsuoti buvo galima iš 43 šalių. Savo balsus atidavė ir specialios kiekvienoje šalyje sudarytos komisijos. Konkurso finale iš viso varžėsi 25 valstybės. **ELTA nuotr.**

Dvasininkai prašo užtikrinti 12 valstybės finansuojamų vietų teologijos studentams

Vilnius (BNS) – Vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius prašo Vyriausybę rasti būdų užtikrinti, kad teologijos bakaluro studijų programai Vytauto Didžiojo universitete (VDU) tektų ne mažiau kaip 12 valstybės finansuojamų vietų.

Švietimo ir mokslo viceministrė Nerija Putinaitė per Vyriausybės ir Bažnyčios atstovų posėdį pranešė, kad yra galimybių skirti 12 valstybės stipendijų šiai konkrečiai studijų programai visiškai padengiant studijų kaštus. Šiuo metu VDU teologijos bakaluro studijų programos pirmame kurse taip pat 12 studentų mokosi valstybės lėšomis, dar keturi moka už mokslą patys.

Posėdyje aptarti ir kiti klausimai, tarp jų – galimybės skirti 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrinę paramą, taip pat numatoma 2014–2020 m. ES struktūrinę paramą Lietuvos sakralinių kultūros paveldo objektų tvarkybos darbams atlikti ir

kitiems Bažnyčios vykdomiems projektams.

Iš 2007–2013 m. ES paramos penkiems bažnytiniais projektams, skirtiems pritaikyti sakralinį paveldą turizmui, jau skirta beveik 40 mln. litų. Šiuo metu į likusią ES paramos sumą (beveik 67 mln. litų) papildomai pateikti 47 projektai, iš jų 8 susiję su sakraliniais objektais. Komisija siūlė Ūkio ministerijai atkreipti dėmesį į sakralinių objektų projektus. Taip pat pritarta nuostatai, kad svarstant 2014–2020 m. finansinių galimybių gaires ir esminių reikalavimus, bus atkreiptas dėmesys į valstybės ir bažnyčios dialogo stiprinimą.

Taip pat aptartas religinių bendrijų vaidmuo darbo santykiuose. Pagarbimo dalyviai nutarė, kad Vyskupų konferencija drauge su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistais sudarys darbo grupę, kuri išnagrinėjusi pateiks bendrą projektą su konkrečiais siūlymais dėl darbo santykių religinėse bendruomenėse.

Vyriausybė ketina skirti pinigų KGB dokumentų viešinimui

Vilnius (BNS) – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui (LGGRTC) praėjusią savaitę pradėjus viešinti KGB veiklos dokumentus Vyriausybė rengiasi skirti ir lėšų tam darbui atlikti.

Kultūros ministerija parengė Buvusios SSRS specialiųjų tarnybų dokumentų publikavimo programą, jai įgyvendinti numatoma skirti 210,810 litų iš Privatizavimo fondo. Programos projekte rašoma, kad jos tikslas – „sukurti sąlygas tikrinti, analizuoti ir skelbti buvusios SSRS specialiųjų tarnybų dokumentus“.

„Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra įpareigotas užtikrinti, kad patalpos ir darbo vietos, kuriose bus dirbama su išlaptinta informacija ir tokia informacija bus saugoma, atitiktų išlaptintos informacijos fizinės saugos reikalavimus“, – teigiama programa. Tam užtikrinti ir turėtų būti skirtos lėšos, mat LGGRTC įpareigojimą šiemet pradėti viešinti KGB dokumen-

tus ėmėsi vykdyti tam darbui negavusi nė lito.

Programą, kurioje numatytas lėšų skyrimas, dar turi patvirtinti Vyriausybė. Jau pradėjo veikti interneto svetainė www.kgbveikla.lt, joje skelbiami buvusios sovietų represinės struktūros dokumentai. Šiuo metu svetainėje pateikta apie 150 įvairių dokumentų. Šis skaičius, anot rengėjų, yra labai mažas, palyginti su tuo, kas turima archyvuose.

Seimo nario istoriko Arvydo Anušausko teigimu, Lietuvoje galėtų būti apie 10–15 mln. lapų KGB dokumentų, iš jų apie 100,000 lapų būtų svarbūs, nes atskleistų institucijos veiklą.

Pasak Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro vadovės Birutės Burauskaitės, pirmiausia bus viešunami dokumentai, susiję su 1960–1980 m. KGB vykdyta veikla. LGGRTC pavišinti KGB dokumentus įpareigojo Seimas, pernai priėmęs tai numatančias vadinamojo Liustracijos įstatymo pataisas.

Vėl praplėsta Fukušimos jėgainės evakuacijos zona

Tokijas (ELTA) – Japonijos Fukušimos branduolinės jėgainės remonto darbai sustojo, praplėsta evakuacijos zona. Anksčiau buvo iškeldinami žmonės, gyvenantys iki 20 km spinduliu aplink jėgainę, bet dabar, iš jėgainės ir toliau nutekant radiacijai, pradėta žmonių, gyvenančių iki 30 km nuo jėgainės, iškeldinimas. Apie 5,000 žmonių iškelti iš namų.

Pranešama, kad pirmiausia iškeldinami žmonės su mažais vaikais ir besilaukiančios moterys. Planuo-

jama artimiausiomis dienomis iškeldinti daugiau gyventojų. Naujaisi inžinierių planai suvaldyti padėti Fukušimos jėgainėje žlugo. Tokijo elektros energijos bendrovė (TEPCO) pranešė, kad paskelbs naują planą, kaip atvėsinoti reaktorių. Japonijos vyriausybė ir TEPCO teigė, kad visiškai atausins jėgainę iki kitų metų sausio. Japonijos vyriausybė ketina skirti TEPCO 5 trln. jenų (62 mlrd. JAV dol.) paramą.

JAV pasmerkė nuosprendį A. Lukašenka varžovui

Washington, DC (BNS) – JAV pasmerkė nuosprendį, gegužės 14 d. paskelbtą buvusiam kandidatui į Baltarusijos prezidentus Andrej Sanikov ir jo bendražygiams. JAV valstybės departamentas atstovo pareiškime nurodoma, kad Washington laiko A. Sanikov, taip pat kitus sulaikytus buvusius kandidatus į Baltarusijos prezidentus – Vladimir Nekliajev, Vitalij Rymaševski, Nikolaj Statkevič ir Dmitrij Us – politiniais kaliniais.

JAV valstybės departamentas paragino Baltarusijos valdžią nedelsiant paleisti buvusius kandidatus į prezidentus ir jų bendražygius. Be to, JAV dar kartą pareikalavo, kad Baltarusijos valdžia laikytųsi žmo-

gaus teisių, ir pagrasino imtis naujų priemonių prieš šalies vadovus.

A. Sanikov buvo pripažintas kaltu dėl masinių riaušių organizavimo po prezidento rinkimų 2010 m. gruodžio 19 d. ir nuteistas kalėti penkerius metus. A. Sanikov šalininkai, nuteisti toje pačioje byloje, turės kalėti nuo trejų iki pusketvirtų metų. Visi nuteistieji atliks bausmę sustiprinto režimo kolonijoje.

Teisme A. Sanikov savo kaltės nepripažino. Jis sakė, kad per masinę demonstraciją ėjo su žmonėmis prie Vyriausybės rūmų vesti derybų, o eitynių dalyviai nenaudojo jėgos prieš miliciją.

Rusija nusivylusi, kad JAV atsisakė pateikti garantijas dėl priešraketinio skydo

Maskva (BNS) – Rusija yra susirūpinusi dėl JAV atsisakymo pateikti garantijas, kurios užtikrintų, kad Europos priešraketinis skydas nebus nukreiptas prieš Rusiją.

„JAV pabrėžia praktinio bendradarbiavimo svarbą be jokių išankstinių sąlygų, – teigė užsienio reikalų viceministras Sergej Rybakov. – Mes negalime bendradarbiauti be jokių išankstinių garantijų, kurios užtikrintų, kad priešraketinis skydas nebus nukreiptas prieš mūsų nacionalinę saugumą.“

Per NATO ir Rusijos viršūnių su-

sitikimą Lisabonoje 2010 m. lapkritį Rusija ir NATO susitarė bendradarbiauti Europos priešraketinio skydo projekte. NATO pirmenybę teikia dviem atskiroms sistemoms pasikeičiant informacija, o Rusija – jungtinei sistemai.

Rusija priešinas priešraketinės sistemos įkūrimui šalia jos sienos, teigdama, kad tada iškils grėsmė šalies saugumui. NATO ir JAV tvirtina, kad skydas apsaugos NATO nares nuo Šiaurės Korėjos ir Irano puolimų ir tikrai nebus nukreiptas prieš Rusiją.

Žaliosios kortelės loterijos laimėtojai – apgauti

Vilnius (Irytas.lt) – Praėjusią savaitę paskelbta, kad dėl kompiuterinės sistemos klaidos 2012 m. žaliosios kortelės loterijos rezultatai naikinami ir laimingieji bus renkami iš naujo.

„Deja, atrankos rezultatai buvo paskelbti viešai mūsų tinklalapyje ir kai kuriems loterijos dalyviams per klaidą pranešta, kad jie buvo atrinkti. Visi anksčiau internete paskelbti rezultatai yra laikomi negaliojančiais. Mes nuoširdžiai atsiprašome dėl nepatogumų ar nusivylimo, kuri šį problemą galėjo sukelti“, – teigiama JAV Valstybės departamento išplatintame pranešime.

Beveik 15 milijonų žmonių iš viso pasaulio praėjusių metų spalio 5–lapkričio 3 d. užpildė paraiškas dalyvauti 2012 m. imigracinių vizų loterijoje. Amerikiečiai pasirengę išdalinti 50,000 žaliųjų kortelių, kurios užsieniečiams suteikia teisę gyventi ir dirbti JAV. Laimėjęs asmuo teisę į imigracinę vizą gauna ir situotiniui bei ne vyresniems kaip 21 metų savo

vaikams. Jie turi būti nesusituokę.

Atranka vyksta visiškai atsitiktiniu būdu. Tačiau dėl kompiuterinio programavimo klaidos šiemet 90 proc. laimėtojų buvo atrinkti tik iš tų dalyvių, kurie užsiregistravo per pirmąsias dvi paraiškų priėmimo dienas. Kadangi tai nėra sąžininga likusiųjų loterijos dalyvių atžvilgiu, nutarta atranką vykdyti iš naujo. Naujos paraiškos priimamos nebus, o ruošinėj užsiregistravusiems nereikia pateikti jokių naujų duomenų. Tikrieji žaliosios kortelės laimėtojai bus paskelbti maždaug liepos 15 d. interneto adresu <http://dvlottery.state.gov>.

Lietuva loterijoje dalyvauja jau daug metų, tačiau įstojus į Europos Sąjungą susidomėjimas mažėjo. 2004 m. buvo paskutiniai metai, kai žaliosios kortelės buvo įteiktos daugiau nei tūkstančiui mūsų šalies gyventojų – 1,385. 2009 m. loterijoje laimėtojų iš Lietuvos skaičius sumažėjo kelis kartus – iki 273. 2010 m. loterijoje laimėjo 195, 2011 m. – 262 Lietuvos gyventojai.

ŠVENTADIENIS

4 šv. Velykų sekmadienis

Tavo pažįstamas balsas

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Gerojo Ganytojo sekmadienio Evangelija jau pirmuoju sakiniu įplieskia vidinės įtampos ugnį, nes Jėzus nustato žmogaus vidinio sugedimo vėžį. Dėl aiškumo Jo metaforą truputį išplėskime: „Jei kas bijodamas sargo į avių gardą neina pro vartus, bet į mūrinių aptvarą, be stogo įkopia slapčia per žemą jo sieną, tas yra vagis ir plėšikas“ (plg. Jn 10, 1).

Senovės Palestinoje buvo daugybė ganyklų, kuriose ganėsi avys, ožkos, jaučiai, asilai... Nakčiai palestiniečiai gyvulius sugindavo į iš akmenų surestus gardus. Rytmetį pienuo prieidavo prie aptvaro ir šaukdavo avis. O jos, išgirdusios pažįstamą balsą, sekdamas paskui jį. Anuomet piemenų darbas buvo pavojingas, nes reikėdavo bandą saugoti ne tik nuo laukinių žvėrių, bet ir nuo vagių. Kartais piemenys, gelbėdami kaimenę, būdavo sužeidžiami ar net žūdavo. Drąsūs piemenys nusipelnėdavo deramos pagarbos.

Jėzus susitapatina su uoliuoju piemeniu, nes Jis – tas Ganytojas, kuriam Tėvas pavedė į nevystančias ganyklas atvesti žmoniją. Maža to, Jis – vieninteliai mūsų vartai, pro kuriuos mums lemta eiti. Jei kas dėl neišmanymo, netikėjimo ir kietasirdiško užsispyrimo šios dieviškos paslaugos atsisako, tas panašus į avantiūristinį vagį, kuris, grobdamas tai, kas jam nepriklauso, rizikuoja netekti tų dalykų, kuriems vagių rankos per trumpas (Mt 6, 20).

Sekti Jėzų – tai nereiškia prarasti asmeninę laisvę rinktis ir klysti. Priešingai, panašėdami į Jį, giliau suvoksime savo kai kurių klaidų neišvengiamumo svarbą, nes tik mažtamt mūsų puikybės sodo derliui vis platės mūsų nuolankumo šaknų vainikas. Tada, matydami savąjį žmogišką ribotumą, labiau ieškosime Viešpaties artumo.

Kun. Tadeuš Daičer rašo: „Dievas turi tau suteikti tiek žaizdų, tiek sunkių akimirku, kad pasijustum silpnas ir taip atsivertum malonei. Kai pasijusi labai išskaudintas, at-

mink, kad tai palaimingas skausmas, kuris tavo brandumo ir tvarkingumo šarvuose daro vietos Dievo malonei. Tau teikiama galimybė pagilinti tikėjimą. Dėl tavo silpnumo per tikėjimą tavyje gali apsigyventi Dievo galybė. Artindamasis prie tavęs, Dievas turi tave padaryti silpnesnį, idant tau Jo reikėtų, kad tikėdamas ir kaskart labiau Juo pasitikėdamas vien Jame ieškotum atramos. Jis turi tave pažeminti, nes esi per didelis, o žaizdos žemina. Taigi kiekvienas sužalojimas tau duoda galimybių vis labiau panašėti į Evangelijos vaiką.”

Žinia apie kun. dr. Arvydo Petro Žygo iškeliavimą į Tėvo namus mus ir liūdina, ir nuteikia viltingai. Jis savo tikėjimą, pamaldumą, artimo meilę, lietuviybės dvasią ir visą erudiciją skyrė didesnei Viešpaties garbei bei žmonių labui. Pamenu, kiek kartų teko su juo bendrauti, tiek kartų patyriau jo spontanišką nuoširdumą, paprastumą ir dvasinį brandumą, kurie bylojo apie jo asmenybės įvairiapusiškumą. Neužmirštama kun. Arvydo savybė – patarnauti visiems (jei tik būdavo laiko bei galimybių), kurie kreipdavosi į jį su koku nors motyvuotu prašymu. Ar tai nėra kunigo, kaip Gerojo Ganytojo, už avis guldančio savo gyvybę, vieno iš kilniausių pašaukimų įpraminimo sektinas pavyzdys?

Galbūt kai kas sakys, kad jei kun. Arvydas būtų save labiau tausojęs, būtų galėjęs dar daug metų berti Evangelijos grūdą į purenamą žmonių širdžių žemę... Vis dėlto vertinkime tikrovę objektyviai ir toliaregiškai. Jei sutinkame, kad Aukščiausiasis jį pasiėmė pas Save anksčiau, nei mums norėtusi, nusilenkime prieš Jo galutinį sprendimą ir tarkime sau: „Tai buvo ne mano, o kun. Arvydo Petro Žygo unikali ir nepakartojama kelionė Žemėje. Ačiū Tau, Viešpatie Dieve, už jį.”

Taigi jis ištis buvo panašus ne tik į tą savuoju Tėvu pasitikintį Evangelijos vaiką, bet ir į Kristų, kuris gyvo tikėjimo dvasininkui yra pagrindinė atrama, ypač tuo metu, kai sunki liga jam tampa nemirtingumo neišvengiamybe, tai yra tais amžinosios Jeruzalės Vartais, kurių skląstį pakelia ir vidun pakviečia pats Dievo Sūnus.

Jėzau, mūsų Ganytojau, eik mūsų gyvenimo priešakyje, o mes, Tavo avys, klausysime Tavo balso, nes jo skambesiu neprilygsta tūkstančiai kitų. Žmogui, gyvenančiam po saule, nėra duota geresnio pasirinkimo už šį: laisvai ir džiugiai paklusti Kristui ir priklausyti Jam, nes tik tada ateina suvokimas: „O kaip daug brangesnis už avį žmogus!“ (Mt 12, 12).

Kun. Vytenis Vaškelis, SJ – Kauno arkivyskupijos ekonomas, Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas.

Bernardinai.lt

Gyvenimo nuotrupos

JUSTINAS PIKŪNAS

Nr. 14

Pasitikėjimas Dievo valia, pakartotiniai bandymai būti optimistu ir savo paties likimo kalviu, bent retkarčiais rašomos ir susikaupus pakartojamos orientacinės mintys, tuo labiau kasdienės vakaro maldos – gal dar reikšmingiau prisideda prie mano fizinės ir dvasinės sveikatos išlaikymo ir stiprinimo. Tad spyriuosi ir keliauju toliau, nors pamažu, tarsi vėžlys, link sveikos ir krikščioniškos gyvensenos būdo. Tai teikia pasitenkinimą savimi. Dažnai prisimenu: Esame pašaukti mylėti ir garbinti Dievą, ugdyti savyje šventumą, liudyti Evangelijos tiesas kasdieniame gyvenime, skverbtis į artimo meilės darbus. Tad šiuo keliu, gal ne visai sėkmingai,ėjau nuo jaunystės dienų ir senatvės sulaukęs bandau nuo jo nenuklysti.

žio. O laikas nuo laiko ir svečių pribūva. Tad kodėl nebūti namuose? Juos gaivina saulė, laisto lietūs, gražina artimųjų rankos. Malonu pasivaikščioti ir stebėti žydinčius krūmus, vaismedžius, gėles.

Jau penkeri metai, kai gyvename gražioje Maui saloje – joje teks atsisveikinti su artimaisiais ir su pačiu gyvenimu. Palaikus, tikiuosi, žmona, dukterė ar sūnus nuvež į Lietuvą, į Vilnių, Alytų arba į ten, kur gimiau – į Miroslavą. Tėvynėje aš trokštu ilsėtis, o sielos galia, jeigu tai būtų įmanoma, iš Dangaus žvelgti į savo tautos likimą, į jos neramius, dar metų metais išsikerojusio sovietinio mentaliteto ir besočio pinigų bei materialinių siekimų slegiamus žmones. Tautą žudo ir alkoholis, ir narkotikai, ir neblaivūs vairuotojai,

Justinas Pikūnas su žmona.

Žmonės sako, viena bėda – tai ne bėda, bet dvi ar trys gali sukurti katastrofinę padėtį. Taip ir mane silpnina nepastovus širdies veikimas, pamažu gęsta akių šviesa, kankina alergijos, didėja energijos stygius. Ir štai 2008 m. kovo mėn. nauja liga – išijos – dideli skausmai dešiniame šone, galvoje, kakle ir dar – išbėrimas dešinėje kūno pusėje. Mano amžiuje kiekviena liga yra sunkiai pakeliama. Bet išijos yra ypač skausminga būseną. Du pirmieji mėnesiai – tikras siaubas.

Kartais akys skaudina. Tuomet skaitymą ar rašymą reikia padėti į šalį. Poilsis padeda, bet žymiai mažiau negu prieš dešimtmetį.

Gyvenimo našta sunkėja

Rūpesčiai spaudžia dėl savosios tautos blogėjančio likimo, skaitau žurnalus, vartau interneto svetaines. Susirašinėju su kolegomis ir bičiuliais. Stebiu, kaip ekonomika krenta žemyn beveik visame pasaulyje. Apsunkintas širdies, akių ir senatvės ligų tegaliu parašyti vieną antrą straipsnelį, plėsti čia rašomą autobiografiją. Gyvenimo tėkmė lėtėja. Širdis, smegenys, akys, ištis visas kūnas nori vis dažnesnio ir ilgesnio poilsio. Dažnai ir poilsis nėra ramus ir mažai padeda. Pakalbintas važiuoti į pliažą ar mišką atsisakau. Tai šalta, tai vėjuota, tai lietaus grėsmė – net ir mažičiai havajų uodai sulaiko mane nuo iškylų į gamtą. Kaip senas žmogus jaučiu, kad namuose yra geriausia. Ištis namų aplinka yra patraukli, joje yra daug žydinčių medžių, krūmų ir gėlių gro-

ir emigracija, ir dažni skandalai bei tragedijos šeimose. Dažnai jaunų žmonių stiprus noras viską išbandyti baigiasi nelaimėmis. Trūksta atsargumo, stinga vaizdžių pamokymų. O ką daro irstančios šeimos sau pačioms ir dar daugiau savo mažieliams? Tiesiog gaila, kad trūksta meilės jausmų ir lojalumo. Per mažai yra šviesių herojų tautos dvasią ugdyti ir žadinti. Sunku šias gausias žalias apskaičiuoti, atrasti visą giluminių priežasčių mazgą, jį profesionaliai įvertinti ir tuomet sutelkti geriausias šio meto medicinos, psichologijos ir sociologijos priemones joms šalinti. Grimzdanti ekonomika sunkina bent pusės Lietuvos gyventojų buitinę padėtį. Nukenčia motinos, tėvai, dar labiau vaikai ir paguliai. Jauni žmonės, net ir vaikus turinčios šeimos, veržiasi į Vakarų Europos šalis geresnių uždarbių atrasti. Dalis jų palieka savo vaikus seneliams globoti. Tai per sunkus uždavinys senstantiems žmonėms. Šalį apleidžiančių širdyse Tėvynės meilė nusilpusi plezdena. Tėvų pareigos iškreipiamos.

Žvilgsnis į Lietuvos savitą grožį

Širdyje dega noras dar kartą pamatyti ir vaikščioti po Lietuvos laukus, miškus ir miestus, stebėti žmonių veidus, juos užkalbinti, gilintis į jų besikeičiančio mąstymo ir gyvenimo būdą. Aplankyti ne vien dr. Romualdo Kriauciūno surinktus ir „Drauge“ paskelbtus Septynis Lietuvos stebuklus.

Bus daugiau.

SVEIKATA

Hipertenzijos pavojai

DOVILĖ BANIULYTĖ

Kas yra hipertenzija?

Hipertenzija yra aukštas kraujospūdis, dar vadinamas pakilusiu kraujo spaudimu. Kraujo spaudimas yra jėgos prieš kūno arterijas (kraujagysles) matavimas. Kraujo spaudimas matuojamas gyvsidabrio milimetrais (mmHg) ir dažniausiai parodomas dviem rodikliais, pvz., 120/80 mmHg.

Hipertenzijos matavimai

Viršutinis kraujo spaudimo skaičius yra sistolinis spaudimas:

- Normalus sistolinis spaudimas turėtų būti 120 ar mažiau;
- Normalus aukštas arba priešhipertenzinis spaudimas yra tada, jei sistolinis skaičius yra tarp 120 ir 139;
- 1 tipo hipertenzija, kai sistolinis spaudimas yra tarp 140 ir 159;
- 2 tipo hipertenzija, kai sistolinis spaudimas yra 160 ir daugiau.

Antrasis apatinis skaičius yra diastolinis kraujo spaudimas:

- Normalus diastolinis spaudimas turėtų būti 80 ar mažiau;
- Normalus aukštas arba priešhipertenzinis spaudimas yra tada, jei diastolinis skaičius yra tarp 80 ir 89;
- 1 tipo hipertenzija, kai diastolinis spaudimas yra tarp 90 ir 100;
- 2 tipo hipertenzija, kai diastolinis spaudimas yra 100 ir daugiau.

Svarbu žinoti, kad žmogus, turintis normalų paaukštintą arba priešhipertenzinį kraujo spaudimą, turi didesnę riziką turėti aukštą kraujospūdį. Hipertenzija yra nustatoma tiksliai po trijų kraujo spaudimo matavimų, kurie viršija nustatytas normas. Jeigu vienas (sistolinis arba diastolinis) matavimas yra aukštesnis, nei numato normos, tada nustatomas aukštas spaudimas.

Kas sukelia?

Daug veiksnių turi įtakos kraujo spaudimui:

- vandens ir druskos kiekis organizme;
- kaip gerai veikia inkstai, nervų sistema ar kraujagyslės;
- skirtingi hormonų kiekiai;
- genetiniai veiksniai.

Kraujo spaudimui didelę įtaką turi amžius, jis paprastai kyla su metais. Tačiau svarbu paminėti, kad kylantis kraujo spaudimas su amžiumi nėra normalus reiškinys. Nustatyta, kad kai kurie pasaulio gyventojai, net ir sendami, neturi pakilusio kraujospūdžio. Viena iš kylančio kraujospūdžio priežasčių yra kraujagyslių sustandėjimas. Aukštas kraujo spaudimas padidina infarkto, širdies smūgio, širdies nepakankamumo, inkstų ligų ir ankstyvos mirties riziką.

Žmonės, turintys didesnę riziką hipertenzijai:

- Vyresni;
- Vartojantys per didelius alkoholio kiekius;
- Juodosios rasės atstovai;

- Nutukę;
 - Dažnai nerimaujantys ar patiriantys stresą;
 - Vartojantys per daug druskos maiste;
 - Turintys hipertenzijos atvejų šeimoje;
 - Sergantys diabetu;
 - Rūkantys.
- Dažniausiai hipertenzijos priežastis nėra iki galo išaiškinta. Tokia hipertenzija vadinama pagrindine hipertenzija.

Kas yra antrinė hipertenzija?

Antrinė hipertenzija yra sukelta kitų vaistų arba ligų. Ją gali sukelti:

- Aterosklerozė;
- Autoimuninės ligos;
- Chroninės inkstų ligos;
- Aortos koarktacijos;
- Kokaino vartojimas;
- Diabetas (jei sukelia inkstų pažeidimus);
- Endokrininės (hormoninės) ligos.

Vaistai, sukeliantys antrinę hipertenziją:

- Apetitą mažinantys vaistai;
- Geriamieji kontraceptikai;
- Kai kurie peršalimo vaistai;
- Kortikosteroidai;
- Vaistai migrenai gydyti.

Hipertenzijos požymiai

Dažniausiai hipertenzija yra „tyli“ liga, nerodanti jokių požymių. Tačiau, jei tokie yra, tai būtų: sumišimas; garsas ausyse; nuovargis; galvos skausmai; nereguliarus širdies plakimas; kraujo bėgimas iš nosies; regėjimo pokyčiai.

Jeigu žmogus turi stiprų galvos skausmą ar kitus čia paminėtus požymius, būtina nedelsiant kreiptis pas gydytoją. Šie požymiai gali būti komplikacijų ženklai arba rodyti pavojingai aukštą kraujospūdį, vadinamą piktybine hipertenzija.

Kas yra piktybinė hipertenzija?

Piktybinė hipertenzija reikalauja skubios medicininės pagalbos. Ji pasireiškia greitai kylančiu kraujospūdžiu, diastoliniu kraujo spaudimu daugiau nei 120 mmHg, kraujavimu akyse, neurologiniais pokyčiais, smegenų sutinimu.

Kiti įtaką darantys veiksniai

Pakartotini kraujo spaudimo matavimai yra nepaprastai svarbūs, norint nustatyti hipertenziją. Vienas aukštas kraujospūdžio rodiklis dar nebūtinai reiškia, kad žmogus turi šią ligą. Kita vertus, vienas nenorma-

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

lus kraujo spaudimas nebūtinai reiškia, kad ligos taip pat nėra. Taip pat svarbu paminėti, kad nemažai žmonių gydytojo kabinete tampa suneirime, o tai pakelia jų kraujo spaudimą. Šis reiškinys vadinamas „balto chalato“ hipertenzija. Tokie žmonės, parėję namo, paprastai turi normalų kraujospūdį.

Kaip gydoma?

Hipertenzijos, kaip ir kitų ligų, gydymas pirmiausia prasideda nuo gyvenimo būdo pokyčių, kurie gali sėkmingai sumažinti kraujo spaudimą ir kitus su juo susijusius rūpesčius. Tik tada, kai dieta ir fiziniai pratimai tampa nepakankamai veiksmingi, pradedamas gydymas vaistais.

Gyvenimo būdo pokyčiai

- Nerūkyti cigarečių ar kitų tabako gaminių;
- Numesti svorį, turint viršsvorį;
- Reguliariai sportuoti ir užsiimti fizine veikla;
- Valgyti sveiką ir suderintą dietą, turinčią daug vaisių, daržovių ir mažai riebalų;
- Sumažinti druskos ir alkoholio vartojimą;
- Pasistengti atsipalaiduoti streso atvejais.

Druskos dieta

Dieta, turinti mažus druskos kiekius, yra patariama visiems, hipertenziją turintiems žmonėms. Bet kuriu atveju ji negali pabloginti padėties, o tik ją pagerinti. Vien tik dieta gali sėkmingai sumažinti kraujo spaudimą, o kai kuriems žmonėms jos užtenka, kad kraujospūdis visiškai susitvarkytų. Tam tikra grupė žmonių yra jautresnė druskai nei kiti žmonės. Tai sudaro apie 25–50 proc. visų hipertenziją turinčių žmonių. Labiausiai patariama dieta yra be druskos. Ji paprastai turi apie 4–6 gramus druskos (natrio chlorido) arba 2 gramus natrio (80 mEq) per dieną.

Kalorijų apribojimas

Kalorijų apribojimas, kuris galėtų padėti atsikratyti nereikalingo viršsvorio, yra viena iš veiksmingiausių priemonių, norint sumažinti kraujo spaudimą. Pradėjus laikytis dietos, kraujo spaudimas nukrenta iki normalaus rodiklio dar net nepasiekus „idealaus“ svorio. Kraujospūdžio sumažėjimas iš dalies yra paaiškinamas „natiuretiniu badavimo fenomenu“ ir nukritusiais, su maistu susijusiais hormonais kaip insulinas, kuris turi druskos laikymo savybių.

Alkoholio vartojimo sumažinimas

Alkoholis vaidina ypač svarbų vaidmenį kraujo spaudimui. Yra nustatyta, kad alkoholio vartojimas yra labiau susijęs su hipertenzija nei druskos vartojimas. Tad norint išvengti jo sukeltų šalutinių poveikių, galima gerti ne daugiau, kaip du alkoholinius gėrimus per dieną. Trys ar daugiau alkoholiniai gėrimai per dieną yra susiję su hipertenzija.

Atsipalaidavimas ir fizinis aktyvumas

Mažas, bet svarbus kraujo spaudimo numetimas gali būti pasiekiamas per fizinį aktyvumą, aerobinius pratimus ar kitas atpalaiduojančias veiklas. Svarbu žinoti, kad ne visi fiziniai pratimai mažina kraujo spaudimą, yra tokių, kurie jį net ir kelia. Ypač kenksmingi yra izometriniai pratimai, o mažinant kraujospūdį ypač patartini aerobiniai pratimai.

Parengta pagal
NIH informaciją

SIŪLO DARBĄ

SPA Constantine grožio salonui
reikalingi terapeutai, estetikos ir manikiūro specialistai.
Tel.: 708-805-2696, Penny

Pomėgis – rinkti senus kalendorius

ALGIS VAŠKEVIČIUS

70 metų ekonomistas Pijus Brazauskas, gyvenantis Kaune, turi patį gausiausią Lietuvoje kalendorių rinkinį. 1997 metais Prienų rajone, Skriaudžiuose, jis atidarė kalendorių muziejų, kuriame dabar – apie 10 tūkstančių kalendorių iš maždaug pusšimčio pasaulio valstybių.

P. Brazauskas apie kalendorius žino labai daug.

„Mane domina visokie kalendoriai – ir maži, ir dideli, pakabinami, pastatomi, popieriniai ir medžiaginiai, keramikiniai ir iš medžio, kišeniniai ir sieniniai. Kuo senesnis kalendorius, tuo jis vertingesnis. Be to, po tam tikro laiko seni kalendoriai vėl tinka, nes kalendorius kartojasi kas 28 metai, o kartais – ir kas 6 ar 11 metų. Pavyzdžiui, pernai tiko 1999 metų kalendorius, o šiemet, 2011-aisiais, galima naudoti 2005 metų kalendorių”, – sakė P. Brazauskas.

Kalendoriai jo gyvenime atsirado gana netikėtai. Daug metų P. Brazauskas puoselėjo Skriaudžiuose dar sovietmečiu įkurtą liaudies buities muziejų. Kai artėjo muziejaus įkūrimo 30-mečio sukaktis, vyriškiui kilo mintis pasirausti namuose ir surinkti senus kalendorius, kurių, metams pasibaigus, niekada neišmesdavo. Iš pradžių pavyko atrasti 75 kalendorius, tarp jų ir 1930-aisiais metais išleistą šv. Antano kalendorių, kurį buvo išgijęs žmonos tėvas, anksčiau dirbęs eiguliu.

Pirmojoje parodoje muziejininkas parodė 300 tuo metų turėtų kalendorių, o jau po metų jo rinkinį sudarė 4 tūkstančiai įvairiausių kalendorių. Jų skaičius sparčiai išaugo po to, kai P. Brazauskas išspausdino skelbimą ir paprašė žmonių dovanoti muziejui senų kalendorių. Garsas apie pirmąją parodą plačiai pasklido, ir muziejaus fondai pradėjo sparčiai pildytis.

„Žmonės mano sumanymas sudomino. Aš vietoj bilieto į šį muziejų prašydavau kalendoriaus, tad jų skaičius sparčiai didėjo. Žinoma, pasitaikydavo ir vienodų, tačiau ypač pradžiuo kalendoriai iš egzotiškų šalių, taip pat ir su įžymių žmonių autografais. Gavau 1924 metų Lietuvos liaudies kalendorių, vėliau – seniausią lietuvišką 1912 metais išleistą kalendorių, kainavusį 7 kapeikas. Pradžiuo ir 1919 metų Susivienijimo lietuvių Amerikoje kalendorius, išleistas Niujorke 1918 metais”, – prisiminė kaunietis.

Skriaudžius ir ten sukauptus ka-

lendorius, kurių buvo apie 5 tūkstančiai, P. Brazauskui teko palikti prieš trejus metus ir persikelti gyventi į Kauną, kur jis pradėjo dirbti Povilo Stulgos lietuvių tautinės muzikos instrumentų muziejuje. Čia jis savo pomėgio neatsisakė ir taip pat kaupia kalendorius, kurių yra jau apie 4 tūkstančius.

Dabar patys seniausi jo rinkinyje yra 1849 metais Vilniuje rusų ir lenkų kalbomis išleistas kalendorius, taip pat 1864 ir 1884 metų kalendoriai. Juos muziejininkui padovanojo kaunietė Nijolė Lietuvninkaitė. Šios moters nuotrauka iki šiol kabo muziejaus Skriaudžiuose garbės lentoje. Šią lentą muziejininkas pakabino, norėdamas įamžinti ir padėkoti žmonėms, padovanojusiems įdomiausius ar seniausius kalendorius.

„Kalendorių muziejus Skriaudžiuose buvo nuolat lankomas žmonių. Sulaukdavau žmonių iš Lenkijos, Rusijos, Suomijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstijų. Žmonėms įdomūs ir kalendoriai, ir juose sukaupta išmintis”, – pasakojo kolekcionierius.

Viena pagyvenusių vokiečių pora buvo sužavėta, kai pagal ponios gimimo datą P. Brazauskas sužinojo, kokia savaitės diena tai buvo ir pasakė, kad ji turėtų būti labai pamaldus – moteris išties giedėjo bažnyčios chore. Pagal tai, kad jos vyras gimęs sekmadienį, kolekcionierius jam pasakė, kad jis turėtų būti labai pamaldus – nustebeš vyras pasakė, jog jis yra bažnyčios vargonininkas.

Kalendoriuose sukaupta išmintis byloja, kad laimingi žmonės gimsta penktadieniais, o gimę pirmadieniais yra visiškai priešingybės – arba labai darbštūs, arba dideli tinginiai. Gimę antradieniais yra gabūs, ypač muzikai, trečiadieniais ir ketvirtadieniais – iškalbingi ir gero būdo, o šeštadieniais gimsta tvarkingi, sekmadieniais – pamaldūs žmonės.

Žmogaus gyvenimui daug įtakos turi ir Mėnulio fazės jo gimimo dieną. Sakoma, kad per jaunatį gimta labai jaunatviški ir linksmi žmonės. Kalendoriuose užrašyta daug išminties ir apie žmonių charakterio suderinamumą pagal Zodiako ženklus. Į muziejų Skriaudžiuose dažnai užsukdavo jaunavedžiai sužinoti, ar sutaps jų charakteriai.

P. Brazauskas šypsodamasis pasakoja, kad smagu būdavo pasakyti, jog jaunieji sutars, bet jei Zodiako ženklai rodydavo kitaip, tai garsiai to nesakydavęs, tik piršliui į ausį visą tiesą pašnibždėdavęs. Kalendoriuose taip pat užrašyta, kad pirštis ir tuoktis geriausia per pilnatį, taip pat tai pats geriausias laikas ir vaikams krikštyti.

P. Brazauskas valandų valandas gali pasakoti apie tai, ką yra išskaitęs kalendoriaus lapeliuose. Jis apskritai domisi kalendorių istorija ir visiems pasakoja, jog pirmąjį lietuvišką kalendorių sukūrė Laurynas Ivinskis, o senovės Romos laikais metai buvo dalijami į 10 mėnesių ir turėjo 304 dienas. Naujieji prasidėdavo kovą ir baigdavosi gruodžiu. Mūsų naudojamo kalendoriaus ištakos – senovės Egipto kalendorius, kuris sudarytas maždaug IV tūkstantmetyje prieš Kristų – tada buvo nustatyta 365 parų trukmė.

Romos imperatorius Julijus Cezaris 46 m. pr. Kr. įteisino Aleksand-

rijos astronomo Sozigeno perdirbtą Egipto kalendorių, kuriame metai turėjo 365,25 parų. Tada ir buvo apskaičiuota, kad pirmoji Velykų šventės diena turi būti pirmąjį sekmadienį po pavasario pilnatis (kovo 21 dienos).

Rinkinyje nemažai muziejų, susijusių su Lietuvos istorija, kalendorių. Kelios dešimtys jų primena Nepriklausomybės atgavimo metus, Sąjūdį, Baltijos kelią. Pastarajam skirtą kalendorių turėjęs P. Brazauskas tik atsitiktinai išsiaiškino, kad šio kalendoriaus išleista vos 30 vienetų Kauno projektavimo institute – šito niekas nežinojo, net kai kalendorius kartu su kitais buvo rodomas Seimo parodų salėje.

Kolekcionierius pasakoja, kad 2002 metais, kai Prienai šventė 500-ąsias ikūrimo metines, muziejuje Skriaudžiuose apsilankė prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma. Specialiai šia proga buvo pagamintas puodelis su muziejaus emblema ir tų metų kalendoriumi. Prezidentas su žmona iš šio puodelio atsigavino gira.

Kalendorius P. Brazauskui padovanojo įvairiausi žmonės. Sužinoję apie jo pomėgį, kalendorių atsiuntė ir garsi dainininkė Nelly Paltinienė, su vyru gyvenanti Vokietijoje. Pasirodo, Paltinai kasmet išleidžia iki dešimties egzempliorių kalendorių. Kolekciijoje yra ir Lietuvos televizijos bei radijo kalendorius su beveik visų laidų vedėjų parašais. Tokių kalendorių su autografais yra ir daugiau.

Kolekcionierius gali papasakoti, kad, pavyzdžiui, Tunise dabar yra 1430 metai. Kolekciijoje jis turi ir kalendorių su mažai kam žinomos Naujuoju valstybės pavadinimu. Tai mažiausia pasaulio respublika, kur gyvena apie 14 tūkstančių žmonių. Šioje nedidėlėje salelėje netoli Australijos 2001 metais vyko pasaulio sunkumų kilnojimo varžybos, kalendorių iš ten parvežė Lietuvos sportininkai.

Kartais kalendoriai į muziejininko rankas patenka gerokai suplyše, išteplioti, tad nemažai laiko tenka sugaišti, kol juos sutvarkai, atnaujini, suklijuoji. Vieną medžiaginį kalendorių, kuris buvo pagamintas 1974 metais Australijoje, P. Brazauskas gavo po 20 metų – tiek laiko jis kabojo vieno Skriaudžių gyventojų virtuvėje virš kriauklės. P. Brazauskui teko kalendorių skalbti, lyginti, klijuoti.

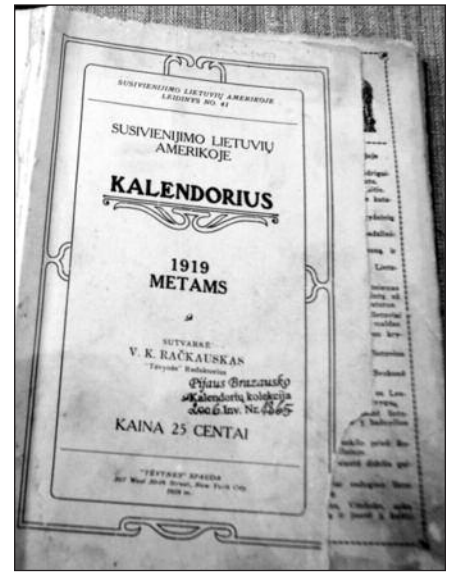
P. Brazauskas turi nemažai kalendorių iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Tai nenuostabu – jo vienintelis sūnus Vytautas su žmona ir trimis vaikais jau nemažai metų gyvena Amerikoje. Vytautas Brazauskas – University of Wisconsin matematikos profesorius.

The University of Texas Dallas 1999 metais jis išgijo matematikos statistikos magistro laipsnį, o Lietuvoje baigė Vilniaus universiteto taikomosios matematikos studijas, dirbo draudimo kompanijoje „Baltijos garantas”. Amerikoje V. Brazauskas padarė nemažą karjerą – jis nuo 1998 metų yra JAV statistikos asociacijos narys, vadovavo jos skyriui Wisconsin.

Milwaukee mieste dabar gyvenantis profesorius pritaria tėvo pomėgiui, o P. Brazauskas prisimena, jog sūnus dar 1986 metais tapo Lietuvos jaunųjų matematikų olimpiados trečiosios vietos laimėtoju, o gyvendamas Dallas, buvo University of Texas šachmatų čempionas.

„Būna žmonių, kurie stebisi ir klausinėja, kam man reikalingos senienos, kai nuolat leidžiami nauji kalendoriai. Tai tapo mano pomėgiu, be kurio jau sunku įsivaizduoti savo gyvenimą. Yra įvairių kolekcionierių, o kalendoriai man padėjo sutikti daug įdomių žmonių, jie praplėtė mano akiratį, jų dėka daug sužinojau ir pasimokiau”, – išitikinęs P. Brazauskas.

Algis Vaškevičius – Lietuvos žurnalistas, „Draugo” bendradarbis.

1918 m. New York mieste išleistas kalendorius.

Įvairių šalių kalendoriai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Mylimos dukters

A † A
SIGUTĖS MIKRUT

netekus, reiškiamo gilią užuojautą klubo nariui
JONUI KAVALIŪNUI ir jo šeimai.

Beverly Shores Lietuvių klubas

„Donelaičio žemė“

**EMILJA ALGAUDĖ
BUKONTIENĖ**

Tauragės viešojoje bibliotekoje vėl surengtas įdomus renginys, kuriame dalyvavo svečiai iš Kaliningrado: poetas Boris Bartfeld, rašytojas Gluškin Oleg Borisovič, okeanologas Jemeljan Jemeljanov, mokytoja Rūta Daujotaitė-Leonova. Atvyko architektas Napalys Kitkauskas, istorikas Algirdas Matulevičius, VŠĮ Karaliaučiaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis.

Kalba N. Kitkauskas.

N. Kitkauskas papasakojo apie Tolminkiemio paminklo kūrimo eigą, kaip bažnyčia buvo atstatyta nuo pamatų, parodos įrengimą, poeto palaiškų atpažinimą ir palaidojimą bažnyčios kriptoje. Visa tai atsispindi jo knygoje „Kristijono Donelaičio memorialas Tolminkiemyje“, kurią parašė kartu su žmona Laimute Kitkauskiene.

N. Kitkauskas yra K. Donelaičio draugijos pirmininkas, laikraščio „Donelaičio žemė“ vienas iš steigėjų ir bendradarbis. Svečias priminė, kad artėjant poeto jubiliejui sudaryta programa, todėl bus renginių ir leidinių. Renginys Tauragėje – viena iš artėjančios šventės dalių.

Boris Bartfeld, Kaliningrado rašytojų organizacijos pirmininkas, papasakojo, kaip Kaliningrado švietimo mokytojų sąjunga prisidėjo prie Tolminkiemio muziejaus išsaugojimo. Ji rašė laiškus Rusijos prezidentui, premjerui. Svečias apgailestavo, kad nesugebėjo išsaugoti Karalienės Luizės atminimo bažnyčios Karaliaučiuje. 2014 metai, pasak rašytojo, bus labai svarbūs ir Lietuvai, ir Kaliningrado sričiai, vyks daug įvairių renginių, todėl norėtusi, kad jie būtų tarptautiniai, žadama pakviesti ir Nobelio premijos laureatą.

Poetas pristatė savo knygą „Prūsai. Rusiškai lietuviškas motyvas“.

Tai trečioji autoriaus knyga, išleista rusų kalba, greta spausdinami vertimai į lietuvių kalbą (vertė klaipėdiečių rašytojas Rimantas Černiauskas), komentarai, joje gausu iliustracijų ir nuotraukų. Knygoje – eilėraščiai apie Tilžę, Vilnių, Užupio respubliką, Klaipėdą, K. Donelaitį, paslaptingą miestą Tauragę, Kionigsbergą, Nidą, apie tris šimtus lietuviškų žodžių.

Gluškin Oleg Borisovič – rašytojas marinistas, Rusijos rašytojų sąjungos pirmininko pavaduotojas, gimė Rusijoje, Pskovo srityje, Velikije Luki, baigė Sankt Peterburg laivų statybos institutą. Kaliningrade gyvena nuo 1960 metų. Pirmieji jo apsakymai spaudoje pasirodė 1962 m. Dabar rašytojas vadovauja Baltijos laivyno literatūriniam susivienijimui, yra tarptautinio žurnalo „Paralelės“ redaktorius.

Jemeljan Jemeljanov, nusipelnęs Rusijos mokslo veikėjas, akademikas, geologijos ir minerologijos mokslų daktaras, rašytojas, papasakojo apie savo gyvenimą ir mokslinę veiklą. Svečias sakė turįs tris tėvynes: Lenkiją, kur gimė, Lietuvą, kur įgijo išsilavinimą, ir Rusiją, su kuria sieja tikėjimas, kalba ir likimas. Kultūrinio požiūriu labiausiai artima jam yra Lietuva, istoriniu ir dvasiniu – Rusija. Džiugu, kad daugiau kaip penkiasdešimt metų Lietuvoje negyvenantis Jemeljan kalba taisyklinga, gražia lietuvių kalba.

Daktaras Algirdas Matulevičius, Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro vyresnysis mokslinis redaktorius, istorikas, Mažosios Lietuvos tyrėjas, pasidžiaugė, kad Kaliningrado srities rašytojai daug žino apie šį kraštą ir apie jį rašo. Jis papasakojo apie Mokslo ir enciklopedijų leidybos centrą, išleistą keturių tomų „Mažosios Lietuvos enciklopediją“, leidžiamą daugiatomę „Visuotinę lietuvių enciklopediją“. Šiame centre Algirdas dirba 40 metų, yra vienas iš „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ sumanytojų, gerai pažįstantis kraštą, išvaikščiojęs visą Mažąją Lietuvą, organizavęs kraštotyrimo ekspedicijas tiriant lietuvininkų ir prūsų istorinį paveldą.

VŠĮ Karaliaučiaus LB pirmininkas S. Šamborskis padėkojo svečiams iš Kaliningrado už tai, kad apgynė K. Donelaičio muziejų Tolminkiemyje, priminė poeto Justino Marcinkevičiaus priesaikus tautai: išsaugoti lietuvių kalbą, Tolminkiemio muziejų ir Gedimino pilį.

Rugsėjo mėnesį Tauragės bibliotekoje įvyko Rūtos Daujotaitės-Leonovos, mokytojos, gyvenančios ir dirbančios Kaliningrade, poetės, vertėjos, poezijos vakaras. P. Rūta išvertė į rusų kalbą Arvydo Juozaičio kny-

A † A
ROMAS JONAS KUTKA

Mirė 2011 m. gegužės 15 d., sulaukęs 62 metų amžiaus.
Gimė Vokietijoje. Gyveno Naperville, IL.

Nuliūdę liko: tėveliai Jonas ir Albina Kutkos, sesutės Rita Kutka-Giometti su vyru Louis, Dalia Blank ir Birutė Gulzinski su šeimomis bei kiti giminės ir artimieji.

Velionis bus pašarvotas antradienį, gegužės 17 d., nuo 3 v. p. p. iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gegužės 18 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur a. a. Romas bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p> <p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p> <p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p> <p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
--	---

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

gą „Karalių miestas be karalių“, N. ir L. Kitkauskų knygą „K. Donelaičio memorialas Tolminkiemyje“, dabar verčia K. Donelaičio „Metus“. Ji rašo eilėraščius lietuvių ir rusų kalbomis. Vakaro metu ji skaitė savo kūrybos posmą apie gimtąją kalbą ir K. Donelaičio dvasią.

Renginys nesibaigė oficialia dalmi, atvykusieji dar maloniai pabendravo, atsakė į klausimus.

Svečiai nuvyko į Požerūnus prie

paminklinio akmens, skirto Tauragės konvencijai. Minint šio akto šimtmetį čia buvo pastatytas paminklinis akmuo. Artėjant 200-osios konvencijos metinėms Tauragės „Rotary“ klubas žada iki 2012 m. gruodžio 31 d. visiškai atstatyti autentišką Tauragės konvencijos paminklą.

Emilija Algaudė Bukontienė – Uljanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos mokytoja.

Renginio svečiai Gluškin O. B., R. Leonova, B. Bartfeld ir J. Jemeljanov.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Socialinių reikalų skyrius Lemonte** gegužės 18 d., trečiadienį, 1 val. p. p. maloniai kviečia į filmų popietę. Žiūrėsime garsių Lietuvos solistų muzikinį įrašą. Filmai rodomi PLC skaitykloje, šalia Bočių menės.

■ **Alytaus ansamblis „Dainava“ kviečia** į koncertą gegužės 18 d., trečiadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pradžią 7 val. v.

■ **Vyresniųjų lietuvių centre („Seklyčioje“; 2711 W. 71st St., Chicago, IL) trečiadienį, gegužės 18 d., 2 val. p. p. tradicinių popiečių metu bus rodomas Algimanto Puipos filmas „Dievų miškas“ (lietuvių kalba, 2005 m.). Filme pasakojama apie išskirtinės asmenybės profesoriaus įkalinimą vokiečių koncentracijos stovykloje Štuthofe. Visi kviečiami dalyvauti. Tel. 773-476-2655.**

■ **Paprastas nepaprastas „Tu ir Aš“** gimtadienis vyks sekmadienį, gegužės 22 d., 1 val. p. p. PLC Fondo salėje. Gimtadienio šventėje dalyvaus lėlių teatras iš Kauno „Nykštukas“, kuris parodys Dariaus Armanavičiaus režisuotą spektaklį „Kiaus Miaus it Tetulė“. Bilieto kaina suaugusiems 15 dol., vaikams 10 dol.

■ **Moterų klubas gegužės 22 d., po 10:30 val. r. šv. Mišių, Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia** ateiti į Jaunimo centro kavinę paskanauti mielinį blynų su namine obuoliene.

■ **Arvydo Vilčinsko koncertas „Grįžtu namo“ PLC Fondo salėje vyks** sekmadienį, gegužės 29 d., 1 val. p. p. Bilietus galima įsigyti „Lietuvėlėje“.

■ **Ateitininkų namų (1380 Caslewood Dr., Lemont, IL 60439) gegužinė vyks** birželio 5 d., sekmadienį. Pradžią 12 val. p. p. Maistas, muzika, loterija. Kviečiami visi praleisti popietę šimtamečių ažuolų pavėsyje.

■ **„Liberty Mutual Invitational“ golfo** varžybos Pasaulio lietuvių centrui paremti vyks šeštadienį, birželio 25 d., 1:30 val. p. p. Old Oak Country Club, 14200 S. Parker Rd., Homer Glen, IL 60491. Plačiau apie dalyvavimo varžybose sąlygas galima sužinoti tinklalapyje www.lithuaniangolf.com.

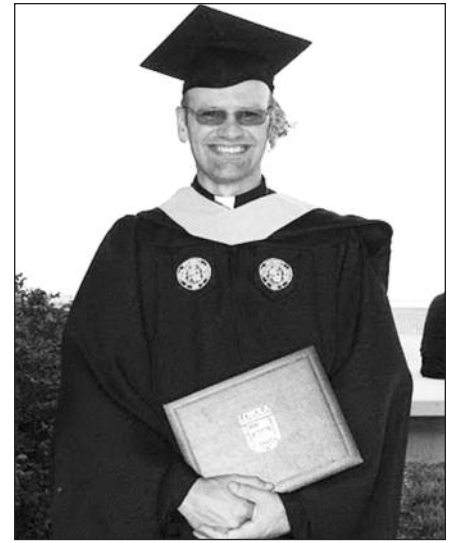
IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Pranešame, jog Lietuvos Respublikos (LR) generalinis konsulas** New York 2011 m. gegužės 19–20 d. Atlanta, GA rengia išvykstantį konsulinę misiją. Dėl registracijos prašome rašyti el. paštu ny@mfa.lt arba skambinti į generalinį konsulatą tel. 212-354-7840. Išsamesnė informacija apie konsulinę misiją skelbiama LR generalinio konsulato New York interneto svetainėje www.ltconsny.org

■ **LAUNA/ŠALFASS sporto šventė vyks** birželio 3–5 dienomis Maironio parke, Shrewsbury, MA. Prašoma registruotis el. paštu ggarsys@gmail.com (Gintas Garsys) arba tel. 508-353-5079. Daugiau informacijos rasite www.salfass.org.

■ **Birželio 3–5 dienomis kviečiame** atvykti į kasmetinę talką Neringos stovykloje. Apie atvykimą prašome pranešti Reginai Kulbytei el. paštu: regina@neringa.org arba tel. 978-582-5592.

■ **Prasidėjo registracija į XV pasaulio** lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą, vyksiantį liepos 3–5 dienomis Kaune ir Vilniuje. Simpoziumas taip pat rengs bendras sesijas su liepos 4–5 d. Vilniuje vykiančiu Pasaulio lietuvių ekonomikos forumu. Informaciją apie simpoziumą ir dalyvių registraciją galima rasti: www.simpoziumas.lt. Informaciją apie Pasaulio lietuvių ekonomikos forumą galima rasti www.plef.lt

Kunigui Artūru Sederevičiui, SJ š. m. gegužės 12 d. buvo įteiktas Loyola University Chicago magistro diplomai.

Kun. Artūras Sederevičius, SJ.
Dainos Čyvienės nuotr.

Tikybos mokytojų bei religinių programų vedėjų kursai

Čikagos arkivyskupija š. m. rugpjūčio 23–gruodžio 6 d. siūlo tikybos mokytojų (katechetų) 15-kos susitikimų kursus, kurie vyks pirmadieniais 6:30–9:20 val. v. Saint Xavier University (3700 W. 103rd St., Čikagoje). Programą užbaigus, gaunamas arkivyskupijos katecheto(-ės) pažymėjimas, įgalinantis mokyti vaikus, jaunimą ir suaugusius.

Tokia tarnystė tiktų lituanistinėse mokyklose mokytojų, sakramentų ruošai (Krikšto, Komunijos, Sutaikinimo, Sutvirtinimo, Santuokos), vaikų bei jaunimo stovyklose religinių pokalbių bei religinės programos vedėjams, jaunimo sąjūdžiuose religinius užsiėmimus vedantiems ar tokioje veikloje padedantiems.

Galima kreiptis į Pal. Jurgio Matulaičio misijos raštinę arba tiesiai el. paštu: Clendenen@sxu.edu, tel. 773-298-3440; daugiau informacijos el. paštu: nlorenzo@archchicago.org, tel. 312-534-8045. Kursai kainuoja 125 dol. (baisiems SXU – 25 dol.). Misija prisidėtų prie mokesčio už mokslą.

Kasmetinis, jau daugiau nei 80 metų ruošiamas Tulpių festivalis į Holland, MI sutraukia daugybę žmonių. Šiame festivalyje vyko gegužės 7–14 dienomis. Jeigu nespėjote į jį nuvažiuoti – ne bėda. Savaitgalį galite nuvažiuoti į šį miestelį, apžiūrėti olandų etnografinį muziejų, o apsilankę tulpių sodininkystės ūkyje, užsisakyti Jums patikusį svogūnėlių rudenį.

Audronės Sidaugienės nuotr.

Renginiai Rytinėje pakrantėje

■ **Kviečiame apsilankyti Cleveland (OH)** Lietuvių piliečių klube (877 E. 185th St., Cleveland, OH 44119), kur gegužės 20 d., penktadienį, nuo 8 val. v. iki vidurnakčio jums gros ir dainuos Saulius Butkus ir grupė „Cuyuga“. Šeštadienį, gegužės 21 d., nuo 11 val. r. E. 185-ojoje gatvėje, kurioje įsikūręs klubas, vyks paradas, po kurio visus kviečiame į klubo salę lietuvių radijo programos „Šiaurinis krantas“ vienerių mėto sukakčiai paminėti. Daugiau informacijos gausite el. paštu lithclub@gmail.com arba tel. 440-669-4145.

■ **Kviečiame į kasmetinį 39-ąjį Baltimore** lietuvių festivalį Catonsville Armory (130 Mellor Ave., Catonsville, MD 21228), kuris vyks gegužės 21–22 dienomis nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Daugiau informacijos tel. 410-646-0261 (Marytė Patlaba) arba el. paštu jsajauskas@gmail.com.

■ **Gegužės 25 d., trečiadienį, 6:30 val. v.** kviečiame į Rūtos Šepetytės knygos „Between Shades of Gray“ pristatymą LR ambasadoje (2622 16th Str. NW, Washing-

ton). Dėl papildomos informacijos ir apie savo dalyvavimą prašome pranešti el. paštu Inga.Lukaviciute@urm.lt

■ **Birželio 5 d., sekmadienį, nuo vidurdienio iki 5 val. p. p. kviečiame** į tradicinį lietuvių festivalį Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje (216 Ripley Pl., Elizabeth, NJ 07206). Jūs lauks gardūs lietuviški pietūs, parapijos vaikų pasirodymas, Džanetos Bublėnės vadovaujamos tautinių šokių grupės nauja programa, kun. Danieliaus Staniškio bliuzo grupė „Midnight Ramblers“ bei „Kolorado vabalai“. Daugiau informacijos suteiks Julija Jesaitienė tel. 908-352-2271 arba el. paštu jjesaitis@msn.com.

■ **Birželio 25 d. Estų namuose, Jackson, New Jersey, vyks vasaros šventė „Tėvų ir protėvių takais“.** Kviečiame atsilipti visus JAV LB centrinio NJ apylinkės lietuvius, galinčius ir norinčius padėti suruošti šventę. Daugiau informacijos suteiks Rasa Miliūtė tel. 732-581-8796 arba el. paštu lietuviskabendrija@yahoo.com

„SuBa“ – taip pavadino savo autoportretą lietuvaite Subhadra Šemetaitė, laimėjusi pirmą vietą 12-os Kongreso apygardos suruoštame konkurse „Meno atradimai“. Konkurse dalyvavo per 40 studentų. S. Šemetaitė yra North Carolina universiteto Meno mokyklos (UNC School of the Arts) absolventė, atvykusi iš Lietuvos ir šiuo metu gyvena Walnut Cove, NC. Jos grafitu ant popieriaus atliktas darbas vienerius metus kabės „Cannon Tunnel“, Washington, DC.

Nuotraukoje: S. Šemetaitė prie savo autoportreto.

www2.journalnow.com nuotr.